Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ветэмнай 1921 оной ...екабриин 21-hээ гарана | № 135 (14246) | 1976 оной июниин 9, среда | Сэн 2 мүнгэн

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР Г. Г. ЧИМИТОВТА БУРЯАДАЙ АССР эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Буряад совет литературада габьяатай байhанайнь түлөө уран зохёолшо, «Байгал» журналай харюусалгата секретарь нүхэр Гунга Гомбоевич Чимитовта **Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшын** хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной июниин 8.

АРБАДАХИ ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

...ҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛНЭ

Арбадахи табан жэлэй ...рүүшын жэл хахадлахань. ...ПСС-эй XXV съездын түү...этэ шиидхэбэринүүдээр зо...жоhон Бэшүүрэй аймагай ...хынуудай коллективүүд ...лай эрхим дүнгүүдые ...лажа, хахад жэлэйнгээ ...сэб, уялгануудые үлүүлэн ...ргэжэ байна.

hүүлэй мэдээгээр аймагай ...лшад гүрэндэ 7684 цент... мяха худалдаха түсэбөө ...4,9 процент дүүргээ. Гэ...эй хамта хахад жэлэйн... түсэб 154,7 процент ...үргэhэн Бэшүүрэй совхоз, ...8,8 процент дүүргэhэн ...донгуудай совхоз ба 154 ...цент дүүргэhэн XXI парт...ездын нэрэмжэтэ колхоз ...э шалгаржа гараа. Гүрэн... hү худалдаха хахад жэ...йнгээ түсэб аймагай кол... совхозууд мүн лэ дүүр...гээд, мүнөө үлүүлжэ байнхай.

Гадна аймагай «Сибирь» совхозой малшад Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшадай үүсхэл халуунаар дэмжэжэ, социалис уялганuудые абаад, аймагайнгаа бүхы малшадые мүрысөөндэ уряалhан юм. Энэ үүсхэлыень КПСС-эй райком hайшааhан байна.

Энэ совхозой Топкинско hү haалиин фермын коллектив зунай бэлшээриин үедэ haамхай үнеэн бүриhөө 800 килограмм, Береговской фермынхид — 900 килограмм hү haaxa уялгануудые абаа. Гадна Береговской фермын haалишад В. Васильева, З. Кононенко, Г. Васильева, И. Асеева гэгшэд зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриhөө 1100 килограммhаа доошо бэшэ hү haaxабди гэжэ найдуулаа.

«Сибирь» совхозой haалишад гүрэндэ худалдаха hүнэйнгөө 75 процентыень нэгэдэхи сортоор тушаахабди гэhэн уялга абанхай. Мүрысөөнэй дүримэй ёhoop зунай туршада үнеэн бүриhөө 1100 килограммhаа бага бэшэ hү haahaн haалишан 75 түхэриг мүнгэн шанда хүртэжэ, совхозой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэхэ ёhотой. Мүн түрүү hуурида илажа гараhан haалиин фермын коллектив парткомой, дирекциин ба рабочкомой Хүндэлэлэй грамотаар, мүн зуун түхэриг мүнгөөр шагнагдаха юм.

Мүнөө аймагай малшад социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй хабаадалсан, урдаа табиhан зорилгонуудаа урагшатай дүүргэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мяха, hү гүрэндэ худалдаха түсэбөө сүм бэелүүлхээр эрмэлзэнэд.

В. БОРИСОВ.

Урдынхиhaa эмхитэйгээр

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ алтан таряа элбэгээр ургуулха гэжэ үнэн зүрхэнhөө оролдоhон Аhаагай совхозой механизаторнууд энэ жэлдэ хабарай тарилгын хүдэлмэрииe урда урдынхиhaa эмхитэйгээр ябуулна.

Байгша ондо хамта 2633 гектарта шэнииcэ, 344 гектарта хара таряа 198 гектарта ешмээн тариhан байна. Мүнөө обеосон тарилга түлэг дундаа ябуулагдана.

Хабарай тарилгые богони болзорто, hайн шанартайгаар дүүргэхын тулада совхозой дирекци, партийна болон профсоюзай организацинууд механизаторнуудай дундэ социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Тиимэhээ тарилгын үедэ хүн бүхэн халаан соогоо хэды шэнээн ажал хэhэн, бүтээhэн тухайгаа, мүн хэнэй түрүүлжэ ябаhаниие энээнhээ хойшо юу хэхэ байhан тухайгаа хаhа саг соонь хуу мэдээд байдаг hэн.

Табан хоног бүридэ социалис мүрысөөнэй дүн гаргахада, тарилга дээрэ габшагай бэрхээр ажаллажа ябаhан түрүүшүүл шалгаржа, тэдэнэй хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг үргэгдэдэг, мүн шан барюулагдадаг байна.

Тарилгын эхилhэн түрүүшын үдэрhөө хойшо механизаторнууд А. Снетков, В. Серебрюхов, А. Белоусов, Н. Нифонтов, О. Бадмаев гэгшэд түрүү hуурияа алдангүй бүхөөр барижа ябанад. Газар хахалалга дээрэ трактористнууд Намбар Дашиев, Чимитдоржо Очиров, Баатар Дондуков гэгшэд бүтээсэ ехэтэй ажалаараа бултанhaa шалгарна.

Тус совхозой нэгэдэхи отделенидэ (эрхилэгшэнь нүхэр В. Н. Бородин) залуушуул эршэ зориг түгэлдэр ажаллана. Тэдэнэр газар хахалха, ороoho тариха, аммиагтай уhа оруулха гэхэ мэтын олон янзын хүдэлмэри хэнэ. Тиихэдээ агротехникын заабариин ёhoop, тон наринаар ажалдаа хандана. Тиимэшье байхань зүбтэй гэжэ hанахаар юм. Юундэб гэхэдэ совхозой үнинэй таряашад Семен Вилдавский, Цыретор Будажапов гэгшэд эдэ залуушуулда ажалай арга оншые заажа, хэлэжэ, өөhэдынгөө баян дүй дүршэлдэ hургана. Тэрэнь ехэл hайшаалтай, hайн үүсхэл гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

hүүлэй үедэ Хори, Аhаа нютагуудаар шииг нойтон орожо, хабарай хара hалхинда ангаад байhан газарай хүрьhэ ундалуулhан байгаа. Энээнэй ашаар мүнөө аймагай совхозуудай таряалан дээгүүр ябахада, таряанай түрүүшын эшэ бултайжа, газараа хушаха дүтэлөөд, сэл ногоон hолонго татан, хүнэй нюдэндэ гоё hайханаар харагдана.

В. ГАЛДАНОВ.
Хориин аймаг.

БАЯСАМА ДҮНГҮҮД

«Забайкаллес» нэгэдэлэй ...унктнуудай, мастерска ...участогуудай, бригадануу... коллективүүд дундаа ...үрысэнэ. Эдэнэр үдэр бү...ингөө нормые үлүүлэн ...үргэхэ гэhэн хүсэл эрмэл...элтэйгээр хүдэлжэ байна. ...Забайкаллес» нэгэдэл, ...рофсоюзай обком апрель ...ара соо дэлгэрhэн мүры...өөнэй дүн hаяшаг согсолон ...ргаа hэн.

Шулуутайн леспромхозой ...амагтын пунктын коллек... (начальнигынь Л. П. ...изых цехэй профсоюзай ...омитедэй түрүүлэгшэнь ...Ч. Раковский) апрелиин түсэбhөө гадуур 1770 кубометр модо бэлэдхээ. Хүн бүридэ модо бэлэдхэлгэ, 8,4 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Энэ коллектив апрель hарада дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илажа, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаа.

Хориин леспромхозой Тужинка пунктын хүдэлмэришэд хоёрдохи, Хандагайн леспромхозой Наранай пунктын хүдэлмэришэд гурбадахи hуури эзэлбэд.

Мастерска участогуудай коллективүүд апрельдэ ехэ шангаар хүдэлжэ гараа. Хориин леспромхозой Зүүн-Хууpайн пунктын мастер В. Д. Жигжитовэй хүтэлбэрилдэг участогай хүдэлмэришэд апрелиин даабариhаа гадуур 1600 кубометр модо бэлэдхэhэн байна. Хүн бүридэ модо бэлэдхэлгые 31 процентээр дээшэлүүлээ. Энэ коллектив «Забайкаллес» нэгэдэлэй, профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаба.

М. КАЛЕКИН,
«Забайкаллес» нэгэдэлэй ажалай болон салин хүлhэнэй таhагай начальник.

Бага - Куналейн техническэ мэргэжэлэй училищиин hурагшад хабарай тарилгын үедэ аймагайнгаа колхоз, совхозуудта ехэ туhаламжа хүргэнэ. Тэрээнhээ гадуур өөрынгөө hуралсалай ажахыда ороoho таряа, хартаабха, капуста болон бэшэшье огородой ургамалнуудые таридаг юм. Мүнөө өөhэдынгөө ажахын 15 гектар газарта хартаабха тарижа байна. Эндэ училищиин багшанарай хүтэлбэри доро ...хамад курсануудай hурагшад ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 2-дохи курсын hурагша Виктор Плюснин (зүүн гарhaa), үйлэдбэриин hуралсалан багша Владимир Петрович Фалилеев поли дээрэ.

П. ЖАПОВАЙ фото.

Түрүүшын туршалга хэгдэбэ

Ороноймнай суута эрдэмтэ Т. С. Мальцев газарай хүрьhэ эрьюулэнгүй хахалга Кемеровскэ областиин ажахынуудта нэбтэрүүлээд, тэндэхи оршон байдалда ямаршье жэлэй болоходо үндэр ургаса абажа болохо жэшээ харуулаа hэн. Энэ хабар Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхоздо эрдэмтын дүй дүршэл түрүүшынхеэ туршагдаба.

Тус ажахын гурбадахи отделениин тракторно-таряан ажалай табадахи бригадын механизаторнууд (бригадирынь В. М. Иванов) мянга гаран гектар газарай хүрьhынь эрьюулэнгүй хахалаад, шэниисэ ба обёос тариба. Иимэ аргаар hалхинда үлеэгдэжэ муудаhан элhэн газарта хахалалга хэгдээ.

Суулга нютагта хабарай, зунай эхин hараар хура бороо багаар ородог. Тиимэhээ хүрьhөө эрьюулэгдэжэ хахалагдаhан элhэн газар түргэнөөр хаташадаг, тэндэ таригдаhан үрэhэн гаража шадангүй хосоршодог гээшэ. Харин тиихэдэ хүрьhөө эрьюулэгдэнгүй хахалагдаhан газарай шииг үни саг соо байха, тусхай сеялкээр 12 см. доро hуулгагдаhан үрэhэн эртын хура бороогой ороошьегүй haa, гандангүй ургаха ёhотой.

Хура бороо багатай энэ хабар Суулгын совхозой механизаторнууд шэнэ онол арга хэрэглэн газараа хахалаад, үндэр ургаса абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. СУБАНОВ,
манай корр.

АЖАЛНАЙ УРАГШАТАЙ

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн заводоймнай хүдэлмэришэдэй дунда ургэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэднай оролсожо, социалис уялга абаhан байна.

Гэдэнэрэй олонхинь социалис уялгаяа урагшатаи hаннаар дүүргэнэ. Энээниие таба hарын үрэ дүнгүүд элирүүлжэ үгэнэ. Завод продукци худалдаха таба hарын түсэбые 104,8 процент дүүргээ. Даабариhaa гадуур 227 мянган түхэригэй продукци худалдагдаба. Нёдондо жэлэй энэ үеын хитэй сасуулхада, продукци худалдалгын хэмжээн 105,2 процентдэ хүргэгдөө.

Элдэб приборнуудые хэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэхэтэй хамта шэнэ зүйлэй продукци бүтээхэ технологи шудалагдан, бэлдэгдэжэ байна. Манай завод энэ жэлдэ шэнэ түхэлэй приборнуудые бүтээдэг болохо зорилго урдаа табяа. Мүн приборнуудай шанар hайжаруулагдана. Заводой 5 түхэлэй приборнуудта Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдонхой. Байгша ондо үшөө хоёр түхэлэй приборнуудта иимэ тэмдэг абаха зууршалга хэгдэхэ юм.

А. АТРИКОВА.
«Теплоприбор» заводой хүдэлмэрилэгшэ.

Зунай үедэ ехэ hү haaxын түлөө

АЖАЛАЙ АБЬЯАС

...агарайн аймагай Карл ...арксын нэрэмжэтэ колхо... зоотехник Ч. О. ША...КШИНОВ хөөрэнэ:

– Сэхынь хэлэхэдэ, мал ...лда, илангаяа haалиин ...рмэнүүдтэ хүдэлжэ байhан ...үүдтэ бэеэ hула табяад, ...а амархан ябаха саг ... бүхэли жэл соо байдаг... гээшэ.

Жэшээнь, үбэлэй шэмэ...н хүйтэн соогуур үбhэ ...ээлээ зүбөөр гаргашал... үхэр малаа дааруулан... дулаан байрада садха... үбэлжүүлжэ, тэдэнhээ ... шэмэ ехээр абахын тула ...р бүри тэмсэхэ хэрэгтэй. ...а hалхяар үлеэhэн хаба... хагсууда малаа турааха... hү шэмыень доошо...лхагүй гэжэ оролдохо шу... Зунай элдин сагташье ...лайнгаа эршэ, хүсэл ...лдолгые hулаpуулжа ба... болохогүй. Хүхэ ногоо... үедэ адууhа малhaa ша... haa ашаг шэмэ ехээр ...кын түлөө тэмсэхэ ёhотой ...

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, мал...ад haалишадай дундахи ...иалис мүрысөөн жэлэй ...рөөн сагта ойро зуурашье ...адаггүй гэхэдэ алдуу... гээшэ.

haяхан манай колхозой ...лиин фермэнүүдтэ мал...дай суглаан боложо, үбэлжэлгын үедэ hү haaxa талаар абаhан уялгын ямараар дүүргэгдэhэн тухай хөөрэлдөөн болоо. Нёдондо намар малай үбэлжэлгын эхилээд байхада haалишаднай сугларжа, өөhэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаhан юм. Тусхайлбал, октябрь hараhaa май болотор үнеэн бүхэнhөө 1.050 килограмм hү haaxa зорилго табигдаа hэн. Тэрэмнай мүнөө үлүүлэн дүүргэгдээ. Үнгэрhэн долоо hара соо үнеэн бүриhөө 1.074 килограмм hүн абтаа. Дархитын түрүү haалишан Вера Раднаевна Дашибылова үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1.350 килограмм hү haaжа, социалис уялгаяа холо үлүүлhэн байна. Мүн эндэхи дүршэлтэй haалишан Янжима Цыденовна Сахияева үнеэн бүриhөө 1.259 килограмм hү абаа.

Абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, мүрысөөндэ илажа гараhан эрхим haалишан В. Р. Дашибыловае колхозой правлени, партком сарбуугай алган часаар шагнаа, колхозой хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшээ.

Ажалайнгаа урагшатай, амжалтатай ябахада, хүнүүдэй hайн hайхан хүсэл эрмэлзэлынь бүри бадардаг, улам hайнаар хүдэлхэ абьяас оролдолгонь нилээд дээшэлдэг байна. Оройдоол 2—3 жэлэй саана Дархитын фермэ ажахы, аймаг соогоо эгээл гээгдэнги ябадаг hэн. hү haaxa түсэб, даабаряа дүүргэдэггүй бэлэй. Эдэбхитэй бэрхэ эмхидхэлшэ, дүршэлтэй малшан Пурбо Доржиевна Цыдендамбаевагай энэ фермые даагшаар томилогдоhoнhoонь хойшо байдалынь тад ондоо болоо. Жэшээнь, үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө 950 килограмм hү haaxa түсэбтэй аад, тэрэнээ 1.062 килограммда хүргөө. Мүнөө май hарадашье hү haaлaa үдэрhөө үдэртэ дээшэлүүлнэ.

Дархитын фермынхид haяхан өөhэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, зунай бэлшээриин үедэ таба hара соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1.180 килограммhaа бага бэшэ hү haaxын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээ.

— Бидэ хэды болотор гээгдэнги тоотой ябаха зонбибди? Ходо hүүл барижа ябахамнай хүрөө бэшэ гү? Колхоз соогоо түрүү ябадаг Шэнэ-Буусынгаа фермынхидэй ама хараад hуухаяа болижо, өөhэдөө үүсхэл гаргаад, мүрысөө дэлгэрүүлхэдэмнай яаха юм,—гэжэ эндэхи үнинэй haалишан Янжима Сахияева нүхэдэйнгөө үмэнэhөө хэлээ hэн.

Энэ фермын түрүү haалишан Вера Дашибылова зунай үедэ үнеэн бүриhөө 1.220 килограмм, Янжима Сахияева, Долгор Цыденова гэгшэд 1.200 килограмм hү haaxa гэhэн уялгануудые абанхай.

Нигээд haяар тус фермэ Дардын хүл гэжэ газартахи зуhаландаа буухань. Мүнөө тэндэнь бэлэдхэл хэгдэжэ, малшадай hууха гэр байра заhабарилагдажа. зунай ехэ халуунда, хура бороодо үнеэдые оруулжа haaxa ута сарай, hарабша баригдажа байна. Тэндэнь үнеэдые haaxa оньhон түхеэрэлгэ, сагаан эдеэ хүргэхэ, гашалаахагүй түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Зундаа малда сабшажа эдюулхээр 30 гектарта зелёнко таригдаа. Тиихэдээ түрүүшээр бэлшээриин ногооной хүсэд hайн гараагүйдэ үнеэдтэ абтаhан hүнэй 1 литр бүхэндэ 200 грамм хүртэхөөр талхан бурдууг болгогдожо үгтэхэ юм. Үнеэд үдэр hүнигүй адуулагдаха, үдэрэй 3 haагдаха байна. Юрэдөөл эндэхид хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула бүхы юумэ хэхэ байhаниинь лабтай.

Эдэнэй жэшээгээр колхозой нүгөөдэ Шэнэ-Буусын (даагшань Д-Х. Максарова) фермынхид зунай үедэ ехэ hү haaxын түлөө мүрысэхэ зорилготой.

М. НАМЖИЛОВ
бэшэжэ абаа.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ hОНИН

ШАХТЕРОЙ МИЛЛИАРДНУУД

МОСКВА. (ТАСС-ай корр. С. Бунин). СССР-эй Шулуу нүүрhэнэй промышленностиин министерствын диспетчерскэ пункт соохи журналда «6.000.000.000» гэhэн тоо бэшэгдэбэ. Совет гүрэнэй байгуулагдаhанhaa хойшо Донбассай шахтернууд эды шэнээн шулуу нүүрhэ малтан гаргаhан байна. Энэ үе соо орон доторнай 16 миллиард тонно түлишэ гаргагдаа. Хэрбээ түрүүшын миллиард шулуу нүүрhэ малтахын тула—21, хоердохи миллиардын түлөө—8, гурбадахи миллиардын түлөө 4,5 жэлэй хэрэгтэй болоо haaнь, харин мүнөө совет шахтернууд жэл хахадай турша соо 1 миллиард нүүрhэ малтана.

Үйлэдбэриие оньhoжоруулhанай, автомадаар хангаhанай ашаар, ашагта малтамал олзоборилон абаха хүдэлмэриие хамтадхаhанай ашаар иимэ ехэ амжалта туйлагдана. Уурхайнуудта мүнөөнэй hайн оньhон техникэ, түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэнэ. Шулуу нүүрhэ малтаха, эшаалха, зөөхэ хүдэлмэри бултадаа оньhoжоруулагданхай. Газар хүрьhэн дороhoo нүүрhэ малтан абаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

ЗЛОБИНОЙ ГУРИМААР ГЭС-ые БАРИНА

БРАТСК (Эрхүүгэй область). (ТАСС-ай корр.). «БратскГЭСстройн» подразделенинүүдтэ 100 гаран бригада, 2500 барилгашан Социалис Ажалай Герой Н. Злобиной гуримаар ажаллана. Энэнь нёдондо жэлэйхиhээ хоёр дахин олон лэ. Энэ гурим үргэнөөр нэбтэрүүлhэнэй ашаар Братска алюминиин заводой корпус, Усть-Илимскэ ГЭС-эй агрегадууд, хэдэн арбаад байрын гэрнүүд, хүүгэдэй саадууд, соёлой-ажаhуудалай бусад олон барилганууд хэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаhан байна. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин шанар hайжаруулагдаа, олон зуугаад мянган түхэригэй материал алмагдаа.

Ажалай түрүү арга онол нэбтэрүүлгые тусгаар байгуулагдаhан түбэй штаб, барилгын управленинүүдэй штабууд хододоо хинажа байдаг. Бригадирнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ hуралсал эмхидхэгдэнэ. Злобиной арга онол нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэхэ конкурс үнгэргэгдэнэ.

Эгээл иимэhээ Саяно-Шушенска, Усть-Илимскэ, Вилюйскэ, Зейскэ, Колымска ба оронойзүүн хубида бодхоогдожо байhан бусад гидростанцинуудые барижа байhан ажахын тоосооной бригадануудаа хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөнэй Ангар мүрэнэй эрье дээрэхи хотодо үнгэргэгдэhэниинь дэмы бэшэ. Энэ зүблөөн haяхан дүүрэhэн байна. Үйлэдбэриин арга нөөсэнүүдые ашаглаха, ажахын тоосооной бригаданuудай ажал ябуулгые hайжаруулха талаар хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые барилгашад хубаалдаад, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй асари ехэ барилганууд дээрэ энэ гуримые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тодорхой замуудые хараалhан байна. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй hүүл багта промышленна барилга дээрэ — 40 процентдэ, харин байрын гэрнүүдые барилгада ажахын тоосооной гуримаар хэгдэдэг хүдэлмэриин хэмжээе 75 процентдэ хүргэхөөр шиидхэгдээ.

ПРИПОЛЯРИИН ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУРХИ НЕФТЬ

УСИНСК (Коми АССР). (ТАСС-ай корр. Э Васильев). Усинскын нефть болон газ олзоборилон абадаг управлениин хүдэлмэришэд жэлэй эхинhээ хойшо түсэбhөө гадуур 100 мянган тонно нефть абажа, оронэй түбэй районуудта эльгээбэ.

Ашаг үрэ ехэтэй шэнэ үрэмдэлгэнүүдые хэжэ, олзоборилгын түрүү арга онол үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, нефтьшэд иимэ ехэ амжалта туйлаhан байна. Ашагта малтамалтай шэнэ газар нээхын тула бүхы участогууд дээгүүр эршэтэ ажал бурьялна. Нефть олзоборилон абаха нэгэдхэгдэhэн түхеэрэлгэ, нефть бүлэдэг гол станци баригдажа байнхай.

Түсэбтэ табан жэлэй hүүл багта Приполярида «хара алта» олзоборилго 3 дахин үргэдхэгдэхэ юм. Усинск хадаа нефть олзоборилон абадаг Тимано-Печерско промышленна комплексын түб болохо байна.

АМАР МЭНДЭ, ПИОНЕРЭЙ ЗҮН!

КРАСНОДАР. (ТАСС-ай корр. В. Калишевский). Кавказай Хара далайн эрье шадаараархи пионерэй лагерьнуудта сог залитай, омог дорюун, жаргалта үхибүүдэй хонгёо хүхюун шаг шууяан дүүрэбэ. Хэдэн мянгаад пионернүүд, hурагшад зунайнгаа амаралтые үнгэргэхээ Анапа, Кабардинка, Геленджик, Ехэ-Сочи ба бусад курортнуудта ерэhэн байна. Үхибүүд согтой хүхюун аяншалгануудта экскурсинуудта гараха, Совет Армиин ветерануудтай, ажалай баатарнуудтай уулзаха, уран бэлигэй өлимпиадануудта, хүсэ шадалаа ба шуран солбоноо туршалгын спартакиадануудта хабаадаха, мүн тунгалаг хүхэ далайн уhан соо тамарха байна.

Энэ жэлдэ Хара болон Азовско далайнуудай эрьеэрхи, Кавказай уулануудтахи 500 шахуу пионерэй лагерь 100 мянга гаран үхибүүдые хүндэмүүшэ халуунаар угтаха юм.

Хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ

БЕЛГРАД. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй уряалаар июниин 4-hөө 7 болотор хани ёhоной албанай хэрэгээр СФРЮ-дэ hашоhон.

Эндэ ерээд байха үедөө К. Ф. Катушев Югославиин Коммунистнуудай Союзай түрүүлэгшэ, СФРЮ-гэй президент И. Броз Титотэй уулзажа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээhэн амаршалгые дамжуулба.

Үнэн зүрхэнэй, хани ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр партиин ажал ябуулга тухай мэдээсэлнүүдые хэhэн, бүхы асуудалнуудаар, мүн уласхоорондын байдалай ба дэлхэйн коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудаар совет-югославиин харилсаае саашадань хүгжөөхэ хэрэгые хаража үзэhэн байна. Хоёр оронэй арадуудай, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, социализмын болон эб найрамдалай хэрэгэй аша туhада бүрин харюусаhан совет-югославиин хани харилсаае үргэдхэхэ хэлбэришэгүй хүсэлэнтэй байhaa КПСС, СКЮ багалба.

К. Ф. Катушевай, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гүйсэдхэхэ комитедэй секретарь С. Доланцын, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гүйсэдхэхэ комитедтэхи секретарь А. Грличковэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд боложо, КПСС-эй ба СКЮ-гэй, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй харилсаае хүгжөөн гүнзэгы рүүлхэ асуудалнуудые. тодорхойлходоо, Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцидэ бэлдэлгын ябаса тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ.

Хөөрэлдөөнүүд хани халуун, нүхэр ёhоной оршон байдалда үнгэрөө.

Европодо аюулгүй байдал хангахын, харилсаа холбоо тогтоохын түлөө совет комитедтэ

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга болюулхын түлөө, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө Стокгольмын шэнэ уряае дэмжэжэ, Европодо аюулгүй байдал хангахын, харилсаа холбоо тогтоохын түлөө совет комитет мэдүүлгэ хэбэ. Энэ уряае олониитын үргэнөөр дэмжэлгэ Европо түбидэ, бүхы дэлхэй дээрэ бата эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха гэhэн Хельсинкидэ гар табигдаhан түгэсхэлэй актын бодото бэелэл болоно гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга болюулхын түлөө, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө бүхэдэлхэйн ябуулгада хубитаяа оруулхыень комитет Европын оронуудай хүн зониие уряалба. Түбэй Европын зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хороохо тухай Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ амжалта туйлаха хэрэгтэ эдэбхитэй туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлхэ шухала.

(ТАСС).

Эб найрамдал хэлбэришэгүйгөөр хангаха

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга болюулхын түлөө, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө Стокгольмын шэнэ уряа доро манай орон соогуур гар табигдажа байна. Хото городуудта, hуурин тосхонуудта үнгэргэгдэhэн олон тоото митингнүүд, суглаанууд дээрэ совет хүнүүд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряае нэгэн hаналтайгаар дэмжэжэ зуураа, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын, бүгэдэ нийтын эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ КПСС-эй түүхэтэ XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулхаар эрид шиидэнги байhан тухайдаа мэдүүлнэ.

КИЕВ. Эб найрамдал хамгаалха республиканска комитедэй гэшүүд Украинада түрүүлэн энэ уряа доро гар табиба.

Комитедэй түрүүлэгшэ А. Т. Гончар болон олониитын бусад түлөөлэгшэд эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряае совет хүнүүд бүхы зүрхэ сэдьхэлээрээ hайшаана гэжэ мэдүүлбэд. Эб найрамдал хангахын, уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоохын түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ даахан байдал хангахын түлөө КПСС-эй XXV съезд дээрэ hайшаагдан абтаhан саашанхи тэмсэлэй программые халуунаар дэмжээд, Советскэ Союзай ажалшад хүн түрэлтэнэй хуби заяанай түлөө ехэ харюусалгатай байhанаа гүнзэгыгөөр мэдэрнэ. Эб найрамдалай ба арадуудай бэеэ даахан байдалай түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ Украинын ажалшад хубитаяа ехээр оруулха юм гэжэ этигэн найдажа байhанаа үгэ хэлэгшэд мэдүүлээ.

АЛМА-АТА. Бүгэдэ нийтын бата эб найрамдал хангаха гээшэ хүн түрэлтэнэй хэтэ мүнхын хүсэлэн, нангин зорилго мүн. Эгээл иимэhээ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга болюулхын түлөө, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө Стокгольмын шэнэ уряае совет хүнүүд зүрхэ сэдьхэлээрээ халуунаар дэмжэнэ гэжэ Алма-Атагай пумаажан бүд нэхэдэг комбинадай нэхэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Т. М. Павлова Эб найрамдал хамгаалха Казахай комитедэй президиумэй үргэдхэгдэhэн заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряа доро тэрэ Казахстанда түрүүлэн гараа табяа.

Ленинскэ партиин, Совет гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикые, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха талаар КПСС-эй ЦК-гай, тэрэнэй Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэhэн эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгые халуунаар hайшаанабди гээд суута нэхэгшэ тэмдэглээ. КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, түсэбтэ эрбадахи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ гээшэ эб найрамдалай, хани барисаанай хэрэгтэ манай оруулhан хубита болоно.

Хотын томо ехэ предприятинуудта — хүндэ машина бүтээлгын заводто, пумаажан бүд нэхэдэг комбинадта, Майн 1-нэй нэрэмжэтэ үйлэдбэриин-оедолой нэгэдэлдэ — Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряае дэмжэhэн хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагшадай митингнүүд болоhон байна

(ТАСС).

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

ЭРХИМ ШАНАР:

ТОҺОЛИГ, СОРТНОСТЬ, ТОВАРНОСТЬ

Гүрэндэ тушаагдадаг hүнэй шанар шэнэ ГОСТ-ын гуримай ёhoop тодорхойлогдожо, сэнгынь элирхэйлэгдэдэг. Хориин аймагай «Шэнэ Үдэ» газетын редакцида болоhон уулзалга дээрэ энээндэ онсо анхарал хандуулагдаhан байна. Тус уулзалгые аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник В. Ц. Цыренов нээгээ. Тэндэ болоhон хөөрэлдөөн тухай эндэ хэлэгдэнэ.

ЮРЭНХЫ АСУУДАЛНУУД

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын дүрбэн hара соо Хориин аймагай ажахынууд 11.537 центнер hү бэлэдхэлэй пунктнуудта тушааhан байна. Тиихэдээ тоhолигынь дунда зэргээр 3,78 процент байгаа. Нёдондонойхидо орходоо тоhолигынь 0,18 процентээр дээшэлээ. Гэбэшье hүнэй товарность 3,2 процентээр доошолhон байха юм.

Тушаагдаhан hүнэй 6 процентнь нэгэдэхи, 90 процентнь хоёрдохи сортын, 4 процентнь сортно бэшэ байба. Гадна 42 центнер hүнэй шанар хэтэрмэ муу байжа, совхозуудта бусаагдаа. Хараад үзэхэдэ, hүнэй шанар тиимэшье hайн бэшэ.

Харин 1975 ондо hүнэйнгөө шанарай талаар Хориин аймаг республика соогоо эрхимдэ тоологдодог байгаа hэн. Гэбэшье мүнөө болоод байхада тоhолиг багатай hү тушааhанhaa боложо, үнгэрhэн дүрбэн hара соо 4174 түхэриг дутуу абаhан байна. Гадна бүхы hаагдаhан hүнэйнгөө ойролдоо 70 процентыень гүрэндэ худалдаhанhaa уламжалан, ажахынууднай 2302 түхэригэй хохидолдо ороо.

Гэбэшье Хориин аймагай ажахынуудта хаа хаанагүй иимэ, нэгэ жэгдэ гэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, Үдын совхозой гүрэндэ худалдаhан hүнэй 31 процентнь нэгэдэхи сортын байгаа. Харин бусад ажахынууд 2—11 процент нэгэдэхи сортын hү тушааба. Хэтэрхэдээ, «Георгиевский» совхоз нэгэдэхи сортын hү ойролдоошье тушаагаагүй.

Юундэ иимэ дутуу дунданууд үшөөл дайралдана гээшэб гэлэн асуудал эрхэ бэшэ гарана. Һая үнгэргэгдэhэн шалгалта эдэнэй зарим шалтагаануудые тодоор харуулаа.

Олонхидоо hү hаалиин фермэнүүдтэхи санитарна байдалай мүнөө үеын эрилтэдэ таарахагүй байhанhaань болоно. Зооветмэргэжэлтэд энэ талаар эрилтээ hуладхаа. Саг соонь хинажа, шалгажа, hаалишад, тоо бүридхэгшэд болон МТФ-нүүдые даагшанарай урда бодото эрилтэ табинагүй ха юм.

Һүнэй сортность болон товарность эрид дээшэлүүлхын тулада юу хэхэ хэрэгтэй гээшэб? Нэн түрүүн фермэнүүдтэ хүдэлжэ байhан зоной урда табидаг эрилтээ шангадхаха шухала. Гадна арбан хоног бүхэндэ нэгэ дахин санитарна үдэрнүүдые үнгэргэхэ, hүнэй шанар элирүүлдэг, шалгадаг лабораторинуудай хүдэлмэриие гуримшуулха, hаахынгаа урда тээ үнеэдэй дэлэн угааха, hү хэдэг амhартануудаа дезинфекцироваалхэ, hү шүүхэ, хүргэхэ хэрэгые hайжаруулха хэрэгтэй.

Эрхим шанартай hүнэй түлөө тэмсэлые бүри ашаг үрэ ехэтэй болгохын тула, hү hаалиин фермын бүхы хүдэлмэрнлэгшэдэй абадаг салинда нэмэлтэ болохо — hүнэй шанарhaa дулдыдаhан түлөөhэнэй хэмжээ тогтоохо шухала. Эдэ мэтээр материальна болон моральна урмашуулга үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёhотой. Саг үргэлжэ малшадай, илангаяа hаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, зооветеринарна hуралсал ёhотой hайнаар эмхидхэн үнгэргэхэ гээшэ тон шухала.

ЮУН ХЭГДЭЭБ?

Анаагай совхозой ахамад зоотехник А. А. МАНЖИХАНОВ:

Һүнэй шанар hайжаруулхын тулада маанад яhала ехэ юумэ хээд байнабди. Нэн түрүүн hү hаалиингаа гурбан гүүртэнүүдтэ тоо бүридхэгшэ - лаборантнуудые наринаар шэлэн оложо табяабди. Һаалишадай түлөөhэн hааhан hүнэйнь сортность болон тоhолигhоо дулдыдадаг болоо.

Фермэнүүдэй хоорондо энэ талаар мүрысөөн дэлгэрээ. Тиимэhээ hүниинь амяар амяараа тушаагдана. Тиигэжэ hүнэймнай тоhолиг 0,4—0,7 процентээр дээшэлhэн байха юм. Гурбадахи отделениин hү hаалиин фермэ оньhожоруулагдажа, hүниинь 4 градус болотор хүргэгдэнэ.

Мүнөө фермэ бүхэндэ улаан булангууд, hаалишадай хубсаhaa hэлгэхэ таhалганууд бии болгогдонхой. Гадна санитариин болон гигиенын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд нэгэ хэды болоод лэ hаалишадай дунда үнгэргэгдэжэ байдаг.

Хүрбын совхозой ахамад зоотехник Д-Ц. Б. ВАНЧИНОВ:

Элдэб бактеринүүд болон жэжэ божо механическа зүйлнүүд hүнэй шанарта ехэ нүлөө үзүүлдэг. Харин бидэнэр эдэ бүгэдые хараадаа абанагүй гээшэ хабди. Нэн түрүүн hааhан hүеэ тэрэ бэеэрээ хүргэхэ хэрэгтэй гэжэ hанагдана. Харин манда бүхы бүлэг үнеэдэй hаагдатар хашаа соо суглуулагдажа байдаг. Зарим ушарта hү хүргэдэг газарынь холо байжа, hаалишадай тэрээн бүхэндэ урагша хойшоо ябахань хүндэ.

Эдэ мэтын дутуу дундануудые усадхаха дүүрэн арга боломжо бии. Һүнэй сэбэрhээ, муухайhaa hаалишадай түлөөhэн дулдыдадаг болоо. Тоhолигыень хараадаа баhал абаха гэхэдэмнай таагүй шэнги. Юуб гэхэдэ үнеэд бүхэнэй hүн тоhолигоороо ондо ондоонууд байна бшуу. Жэшээлхэдэ, hаалишан Ц. Намдаковае үнеэдээ муугаар, дутуу hаана. тиимэhээл hүнэйнь тоhолиг ахир байна гэжэ тоолодог hэмди. Харин шалгахадамнай тэрэнэй бүлэгэй үнеэдэй hүнэй тоhолиг ойролдоо 2,8—3,0 процент байшоо.

Гэбэшье hүнэйнгөө тоhолигые, сортностиие саашадань дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэнэбди. Жэшээлхэдэ, хоёр хүнэг соо илгажа hаадаг болонхойбди. Гадна hүеэ нэгэ хэды соо байлгажа тунаахада ехэ туhатай гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүлэй совхозой Санномыскын hү hаалиин фермые даагша В. БОРИСОВА:

Байгша оной нэгэдэхи квартал соо манай фермын hаалишад амжалгатайгаар хүдэлжэ гараа. Түрүү малшад И. И. Авдеева, Т. И. Краснопеева гэгшэд үдэр соо үнеэн бүхэнhөө дунда зэргээр 6—8 килограмм hү hаана.

Теэд hүнэймнай шанарай муухаа боложо ехэ олзо абтанагүй. Тиимэhээ энээндэ онсо анхарал хандуулнабди. Һаалишан бүхэнэй тушааhан hүн амяарлагдажа хүргэгдэнэ, тушаагдана. Зүгөөр тоhолигынь үшөөл бага зандаа. Магад hү хэдэг амhаргаяа мылээр угаадагhaaмнай болоно гү? Энээн тухай нүхэр Цыренов дурдана hэн. Гадна hаалишадhaa ехэ юумэн дулдыдадаг ааб даа. Тиимэhээ хашаа соохиёо сэбэр байлгахые ехэ оролдодогбди. Һаалишадтай гигиенын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд ходо үнгэргэгдэдэг.

ҺАНАМЖА, ДУРАДХАЛНУУД...

Һүнэй шанар... Энээн тухай хөөрэлдэжэ байхадаа, уулзалгада хабаадалсагшад олон тоото дурадхалнуудые оруулаа.

Үнеэдэй дэлэнгые угаахада ехэ саг гарадаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэhээ **«Сельхозтехникын» аймагай отделенидэ үнеэдэй дэлэн угааха ута шлангатай лейкэ хээ паа яаха юм гэhэн дурадхал ороо.** Тиигэбэл энэ хүдэлмэри hураггүй түргэнөөр хэгдэдэг болохо hэн.

Энэ ушарта бүлеэн уhа дамжуулха труба хашаа бүхэндэ оруулха тон шухала. Ехэ олон труба, шланг болон крануул хэрэгтэй болохо. Иимэ юумэнүүд совхозуудта үгы. Тиимэhээ «Бурятсельхозмонтаж» трестын Хориин ПМК-гай зүгhөө ехэ туhаламжа хэрэгтэй. Һаалишадай ажалые хүнгэн болгохо, hүнэй шанар дээшэлүүлхэдэ нүлөөлхэ энэ дурадхал заабол бэелүүлэгдэхэ бээз гэжэ найдахаар.

Һү hаалиин фермэ бүхэндэ санитарна үдэрнүүдые хирэ хирэ болоод лэ үнгэр гэжэ байха гэhэн hанамжа нэгэн дуугаар дэмжэгдээ. Тиихэдээ арбан хоног соо нэгэ дахин үнгэргэгдэхэ ёhотой гэжэ хэлэгдэнэ.

Һаагдаад байhан hү ямараар шүүhэнhээ hүнэй шанар горитойгоор дулдыдадаг. Тиимэhээ энээн тухай хүн бүхэн шахуу хэлэhэн байна Тиихэдээ гансал марли хэрэглээд энэ хэрэг дүүрэхэ ёhогүй гэгдээ. **Эгээл доронь марляар орёогдоhон хүбэн хээд, дээрэhээнь лавсантай, удаань полотенциин бүд хэбэл эгээл таатай хаш.**

Эгээл дээрэхи, полотенциин бүд дээрэ элдэб механическэ бодосууд үлэнэ. Харин лавсантай бүдынь шоройшохой барибашье, тэдээндээ бүглэгдэнэгүй, hүн hула гаража, марляар орёогдоhон хүбэн соогуур тон сэбэр болоод гарана.

Гадна hүнэй хүргэгдэжэ байhан ванна соохи хүйтэн уhан саг үргэлжэ hэлгэгдэжэ, худхагдажа. байха ёhотой. Һү хэдэг амhарта ходо дезинфекцироваалжэ байха тухай мартахагүй гэжэ мүн лэ hануулагдаба.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тоhоной заводой хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлхэ зэргэтэй. Тиигэбэл сугтаа хэлсэжэ, зүбшэжэ hүнэй шанарые hайжаруулха талаар хамтын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ арга олдохо hэн.

Зарим hаалишад hү хэдэг бидоноо гансата халуун уhаар угаагаад лэ орхижорхино. Харин **нэн түрүүн хүйтэн уhаар зайлаад, удаань халуун уhаар угааха ёhотой. Тиигээд нэгэ процентнэ хлорно извёосхын холисоор дезинфекци хээд, дахинаа хүйтэн уhаар зайлаха болоно.**

Һү шэрэдэг машинануудта хүдэлдэг жолоошод тусхай хубсаhа үмдэдэггүй зандаа. Һү эюулэн гаргадаг шлангаяа орёонгүй ябана. Тиихэдэнь тэрээндэнь харгын тооhон халдажа, hүн муухай болоно бшуу.

Гадна «Сельхозтехникын» аймагай отделенидэ **тусхай hү шэрэдэг машина барижа, бэшэнэйнь эбдэрээ hаань, hэлгэхэ аргатай болохо тон шухала.** Жэшээлхэдэ, Хүрбын совхозhоо hү шэрэдэг машинын эбдэржэ hаатаhанhaa боложо, тус ажахын тушааhан 19 центнер hүн сортно бэшэ гэжэ тоологдоо hэн.

Эрхим шанартай hү тушааhан hаалишадта, фермые даагшанарта, тоо бүридхэгшэдтэ, hү шэрэдэг машинын жолоошодто нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай сугларагшад хэлсээ. Хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд энэ талаар иимэ дурадхалнуудые оруулба гэбэл:

1. Нэгэдэхи бүлэгэй сэбэр гэжэ тоологдоhон, тоhолигоороо эрхимээр тушаагдаhан hүнэй центнер бүхэнэй түлөө 71,4 мүнгэ hаалишадта салинhaань гадуур түлэхэ.

2. Тоо бүридхэгшэдэ 19,2 мүнгэ.

3. Фермые даагшада 15,8 мүнгэ, гэхэ мэтээр...

ТОБШОЛОЛ ХЭХЭДЭ...

Уулзалга тон туhатай байба. Нэн түрүүн ямар юумэн элирээб? Һүнэй шанарай муу байhанай шалтагаанууд hаалишадай, тоо бүридхэгшэдэй, фермые даагшанарай, hү шэрэдэг машина жолоодогшодой муугаар, харюусалгагүйгөөр хүдэлhэнhээ дулдыдана. Бии байгаа дутуу дунданууд эдэнэрэй өөhэдынь оролдосоор, эрмэлзэл ехэтэй ажалаар усадхагдамаар байна. Тиимэhээ уулзалга дээрэ оруулагдаhан дурадхалнуудай хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байhание шанарай түлөө тэмсэлэй ябасые «Шэнэ Үдын» редакци хинаха, шалгаха юм.

Д. САНЖИЕВ.

Таджикистанда таряан эдеэшэжэ байна. Кулябска областиин Московско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Изатулло Давлятовай хүтэлбэрилдэг бригадынхид шэнинсын үндэр ургаса абахаар хараална. 110 гектар тарялангай гектар бүхэнhөө 40 центнер тарян хуряаха гэhэн уялга тус бригадынхид абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уhалагша Мадисо Мусоев (зүүн гарhаа) участогай агроном Пахлован Сакалов хоер поли дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

КИРГИЗЭЙ ССР. Акбура мүрэн дээрэ ехэ хаалтануудые барижа, уhа тогтоохо хүдэлмэри эндэ эхилэнхэй. Тэhэрэлгын хүсөөр 112 метр үндэртэй хаалта бодхоогдожо, Тянь-Шаниин мүльhэтэ hарьдагуудhaa бууhан 260 миллион кубо метр уhан эндэ суглуулагдаха. Иигэжэ хлопок ургуулдаг Араванска, Кара-Суйска районуудай 15 мянган гектар болоод, 5 мянган гектар шэнэ газар уhалагдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүсэтэ бульдозернууд ерээдүйн хаалта тээшэ харгы гаргажа ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй райкомуудhaa мэдээсэнэ

МҮНӨӨНЭЙ ЭРИЛТЫН ЁҺООР

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой бюро XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой тоосоо hаяхан шагнаба. Энэ асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, hүүлэй үедэ колхозой ажахые хүгжөөхэ, үйлэдбэриин экономическа үрэ дүнгүүдые hайжаруулха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ гэжэ райкомой бюро тэмдэглэбэ.

Тиигэбэшье партийна организациин эмхидхэхы болон үзэл сурталай ажал хүдэлмэри мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэнэгүй, партиин XXV съездын шиидхэбэриин ёhoop ажахые хүтэлбэрилхэ, колхозой бүхы hалбаринуудые жэгдэ hайнаар хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд үзэгдэhөөр зандаа гэжэ бюрогой гэшүүд хэлэhэн байна.

Колхоз юhэдэхи табан жэлдэ хараалагдаhан хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбүүдээ дүүргээгүй, тиигэжэ гүрэндэ мал ажалай болон газар тарялангай продукци худалдаха талаар түсэб дүүргэгдээгүй байшоо. Малай ашаг шэмэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса ехээр дээшэлээгүй юм

Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, колхозой партийна комитет жэжэ божо асуудалнуудаар hамаараад, колхозой ажахын холын хараата гол асуудалнуудые оодомжотойгоор, гүнзэгыгөөр шиндхэжэ шаданагүй. Энэ хоёр жэл соо ажахын үйлэдбэриин эмхидхэлэй, газар болон машина техникэеэ ашаг үрэтэйгөөр ашаглахал, ажалай эмхидхэл ба түлөөhэ hайжаруулха талаар болон бусад олон шухала асуудалнууд партийна суглаанууд, парткомой заседани дээрэ харагдаагүй байха юм. Тиимэhээ колхоз 1971 онhоо хойшо сэбэр олзогүйгөөр жэл дүүргэнэ, үри шэринь ехэ болоно. Хүдөө ажахын продукциин өөрынь үнэ сэн доошолногүй. Жэшээнь, нэгэ центнер hү абахын тула 30 түхэриг 46 мүнгэн гаргашалагдана. Эбэртэ бодо малай шэгнүүрэй үнэ сэн 170 түхэриг 60 мүнгэндэ хүрэнэ. Техникэ, малай тэжээл, материал болон бусад хэрэгсэлнүүдтэ эзэн бусаар хандаха ябадал усадхагдаагүй.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд дутана, тогтууригангаар ажалланагүй. Гуша гаран мэргэжэлтэд хүдэлхэ ёhотой haa, ойролдоол 17 хүн тоологдоно. Тэдэнэй 7-ниинь дээдэ эрдэмтэй. Тэдэмнай колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй энэ тэрэ даабаряар иишэ тиишэ ябаад, өөрынгөө тодорхой уялга гүнзэгыгөөр, даамайгаар дүүргэнэгүй гэжэ бюро дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Эдэ бүгэдэ партийна комитедэй эмхидхэлэй болон үзэл сурталай ажал хангалтагүйгөөр ябуулhанhaa, коммунистнуудые, бүхы колхознигуудые элсүүлжэ шадаагүй дээрэhээ гарана ха юм. Саг соогоо партийна суглаанууд, илангаяа колхозой отделенинүүдтэ болоногүй, шухала асуудалнууд тэндэ табигданагүй. Коммунистнуудые ажахын гол үйлэдбэринүүдтэ ажаллуулха тухай оролдолго гаргагданагүй гээшэ. Бүхыдөө 67 коммунист байhан аад, тэдэнэй дунда ойролдоол 7 механизатор. 1 hаалишан, 2 хонишон, 4 мал адуулагша тоологдоно. рүү колхознигуудые, шуулые партида абаха дэлмэри hулаар ябуул на. 1972 онhоо ойролдоол хүн партида абтаhан юм.

Партийна комитет сурталай хүдэлмэри м нэй эрилтын ёhoop ябу гүй. Ойлгууламжын хү мэри hула, социалис м сөө эмхидхэхэ хэрэггэ дунданууд үзэгдэнэ, мате альна болон моральна та урмашуулха ябадал гүй гуримшуулагдаагүй бай Комсомолой болон проф зай организацинууд hу хүдэлнэ. Комсомолой о низациин секретарь Сав П. И. март hарада hунга hаар мүнөө болотор нэгэ комсомолой суглаа үн гөөгүй гэжэ элирүүлэгдэбэ.

Иимэ дутуу дунд тай эбсэжэ болохогүй комой бюро парткомой соо ехэ гүнзэгыгөөр зүб хэлсээд, саашадань парти организациин бүхы хүдэ ри ойрын сагта hайжару талаар тодорхой тогтоол талан абаба.

П. ЖАНОВ.

АЖАЛАА ҺАЙНААР ЭМХИДХЭХЭДЭ

Совет арадай ажаhуудалые саашадаа эрид hайжаруулхаар хараалагдаhан партиин XXV съездын шиидхэбэринүүд соо эдеэ хоолой продуктнуудые бүри ехээр элбэгжүүлжэ, шанарыень улам hайжаруулха талаар зайлуулашагүй эрилтэ табигданхай гээшэ. Тиин энэ зорилгыень сүм бэелүүлхын тула республикымнай колхоз, совхозуудай малшад, hаалишад, хонишод болон шубуушад ойрын жэлнүүдтэ hү, мяха, үндэгэ болон бусад продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндэ тушаахын хажуугаар шанарыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха болоно. Ушарынь хадаа тушаагдаха продукциингаа шанарые hайжаруулангүй ажахынгаа экономикодам саашадань бэхижүүлжэ шадахагүй байна ха юм.

Арбадахи табан жэлэй эхинhээ хойшо эгсэ таба hараhaa үлүүтэй саг үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо аймагуудай ажахынууд продукциин шанар hайжаруулха талаар али зэргын хүдэлмэри ябуулаа хаб гэжэ шэнжэлэн харахада, илангаяа үүсэлгэдэхэ малаа hайнаар шахадаг зарим аймагууд, урда мэтэ горитой амжалта туйлаа. Тобшолон хэлэбэл, Бэшүүрэй, Хяагтын, Сэлэнгын аймагуудта тушаагдаха малайнь тус бүриин шэгнүүр нёдондонои энэ үеынхиhөө нилээд нэмээгдэhэн байна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай ажахынууд энэ хугасаа соо үүсэлгэдэхэ үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые дунда зэргээр 10 килограммаар нэмээжэ, 360 килограммда хүргөө. Тиихэдэ Хяагтын аймаг — 4, Сэлэнгын аймаг 2 килограммаар дээшэлүүлбэ.

Жэл бүхэндэ гүрэндэ үхэрэй тарган мяха тушаадаг Захааминай аймаг үнгэрhэн энэ хугасаа соо hайса хүшэлhэн тарган мал бэлэдхэлэй пунктда олоор тушаагаа. Мүн Түнхэнэй, Сэлэнгын, Кабанскын аймагууд илангаяа хашараг, гунан үхэрнүүдые ехэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаажа амжаа. Бэлэдхэлэй пунктда тарган мал тушаажа, нэмэлтэ түлбэри горитойгоор абадаг ажахынуудые тоолон хэлэхэ болоо hаа, захаhaa олон юм бээз. Теэд зарим аймагуудта ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ, бага шэгнүүрэй, туранхай мал тушаажа, ехэхэн гарза гайда ородог ажахынууд үшөөл бии байhaар. Тобшолон хэлэбэл, Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхоз тушаагдаха малайнгаа шэгнүүрые нёдондоной энэ үеынхиhөө 48 килограммаар доошолуулаа гэхэ гү, али туранхай мал олоор тушааба. Мүн иимэрхүү баримта Загарайн, Зэдын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта олон үзэгдэнэ.

Үшөө нэгэ дутагдал гэхэдэ, олохон ажахынууд шахамал үхэрнүүдээ мяханай комбинадта асархадаа, үбшэн, үлбэр муу бэетэй малтай хамта байлгажа, харгыдаа нилээд олонхинь гарзална. Илангаяа Хориин, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын аймагуудай колхоз, совхозуудhaa асарагдаhан үхэр, гахайнууд харгыдаа муугаар харууhалагдаhан дээрэhээ үбшэндэ нэрбэгдэжэ олоор гарзалаа. Тиимэhээ энээндэ ажахы бүхэнэй мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд гол анхаралаа хандуулха шухала болонхой.

Хоердохёор, зарим ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө дүүргэхын түлөө hаналаа табинагүй, үүсэлгэдэхээр шахагдажа байhан малаа ажахы доторой хэрэглэмжэдэ олоор гаргашалдаг, үнгэржэ ерэхэдээ ондоо предприяти, эмхи зургаануудта ажалладаг хүнүүдтэ худалдажархидаг заншалтай. Жэшээлбэл, Хэжэнгын, Зэдын, Хяагтын, Загарайн, Сэлэнгын, Хориин, Яруунын аймагуудта иимэрхүү дутагдал али олон ушарна.

Удаадахи, эдеэ хоолдо ородог гол шухала продукт болохо hүнэй шанар тухай эндэ баhал тогтожо тэмдэглэлтэй. Юуб гэхэдэ, хэды шэнээн hүнэй ямар шанартайгаар тушаагдаhанhaa колхоз, совхозуудай олзо доход сэхэ дулдыдаха байна ха юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахынуудай экономикэ бэхижүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдадаг болоо гээшэ. Тиигэжэ байгша оной эхинhээ хойшо худалдан абтаха hүнэй үнэ сэн нэгэ тонныш 15 түхэригөөр дээшэлүүлэгдээ. Хэрбээ hүеэ hайн шанартангаар тушаабал, республикымнай колхоз, совхозуудай олзо жэлдээ дунда зэргээр 1950 мянган түхэригөөр нэмэхэ зэргэтэй. Тиихэдэ нэгэдэхи сортын hү бэлэдхэлэй пунктда ехээр эльгээбэл, олзонь эрид дээшэлхэ байна.

Манай республика дотор hү тушааха ГОСТ-ын шэнэ эрилтэ 1975 оной декабриин эхинhээ хүсэндөө ороhон юм. Теэд мүнөө болотор олохон ажахынууд энэ эрилтэдэ хүрэмөөр hү гүрэндэ эльгээжэ шаданагүй. Тусхайлан хэлэбэл, Хурамхаанай айм Аргатын, Гааргын с зуудта, Ленинэй нэрэм колхоз ба Түнхэнэй а гай Ленинэй нэрэм колхоздо hүнэй шанар жаруулха, гүрэндэ за эрхим сортын hү ту хэрэгтэ онсо анхарал дуулагданагүй.

Үнгэржэ ерэхэдээ Ул Үдэ город шадар орш Улаан-Үдын, Загарайн, П байкалиин аймагуудта шаагдаhан hүниинь ш райнгаа талаар ташалангиртай hаар. Энэ юунhээб дурсагдагша аймаг, аж нуудай фермэнүүдэй кол тивүүдэн дунда hүнэй ш дээшэлүүлхэ тухай хөөр дөөн үнгэргэгдөөгүй, энэ лаар мүрысөөншье нөөр дэлгэрүүлэгдэнэгүй жэ тэмдэглэлтэй. Хө хёор, гүүртэ бүхэндэ hаа шадынь арнг сэбэрые нагүй, үнеэдээ харууhал hаахадаа зоотехническэ баринуудые бүдүүлигээр загайруулна гээшэ.

Ингээд лэ ажахынуу гүүртэ, фермэнүүд зуhала даа зөөжэ гараа. Те зунай бэлшээриин үедэ та ган мяха, тоhолиг hү ех абахын тула үхэршэн, лишан бүхэн горитой долго гаргаха болоно. гүй haa, жэл бүри ушар энэ дутагдалнай дахяад дабтагдажа, ажахынуу экономикые бэхижүүлхэ, жаруулха бэшэ, харин у доройтуулжа магадгүй.

А. ХАНГАЛОВА,
Хүдөө ажахын продук нуудые худалдан абах ба шанарыень хинах талаар гүрэнэй республиканска инспекциин инспектор.

КПСС-эй XXV съездын материалнууд тухай хөөрэлдөөн

СОВЕТ ХҮНЭЙ АЖАБАЙДАЛАЙ

КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэhэн элидхэл соогоо нүхэр Л. И. Брежнев хэлдээд байhан бүхы юумэнүүдтэ, түүхын үргэн хэмхэмжээгээр бидэнэй туйлахаар хараалжа байhан бүхы юумэнүүдтэ тогтохо зуураа, манай парти ба арадай бэелүүлhэн асари ехэ гурбан туйлалта онсолон харуулhан байна

Нэгэдэхеэр, энэ хадаа тааруу зохид, тогтонижоhон, шууд түргөөр хүгжэжэ байhан экономикотой, ниитын харилсаануудай болбосоронги гуримтай ба үзэл бодолдоо материалис эрдэм наукын үндэhэ hууритай хүгжэлтэ түгэс социалис общества али болохо hалбаран хүгжэлтын замаар дабшалтэ болоно.

Хоёрдохёор, энэ хадаа хүнүүдэй ажабайдалай шэнэ шэнжэ шанар. Тэрэнэйнь онсо илгаанууд гэхэдэ, коллективнэй эбтэй этэй бодото байдал ба хани нүхэсэл, ороной бүхы наци ба үндэhэ яhатанай бата жагсаал, саг үргэлжэ бэхижэжэ байдаг хани нүхэсэл, оюун бодолой эрхэ байдал болоно.

Гурбадахяар, түүхэтэ шэнэ түхэлэй совет хүниие бии болгоhон ушар хадаа манай общестын асари ехэ туйлалта болоно. «Совет хүн хамаг бүхы шалгалтануудые дабан гараха зуураа, өөрөө танигдахаа болиторoo хубилhан, үзэл бодолой этигэл найдабари ба ажабайдалай хүсэ шадал, соёл культура, эрдэм болбосорол бэедээ нэбтэрүүлэн абажа, эдэ бүгэдые ажабайдалдаа хэрэглэжэ шадаха болоhон. Энэ хүн хадаа түрэл ороноо иhаг дуратай байха зуураа, үнэн сэхэ интернационалист байhан ба хэзээдэшье байха».

Жара шахуу жэлэй турша Совет ороной хэhэн тэмсэл ба ажалай үрэ дүн согсолон таргаха хэрэгтэ иимэ сэгнэлтэ юрэ үгтөөгүй. Энэ сэгнэлтэ научна ба политическэ гүн гүнзэгы удхатай. Ниитэ шэнэ байгуулалтын хүгжэлтын гол дүнгүд, капитализмhaa тэрэнэй онсо илгаанууд, социалис үйлэдбэрилгын онол аргын, социалис- ниитын харилсаануудай, шэнэ соёл культурын, үзэл сурталай ба оюун бодолой түүхэтэ үлэмжэ hайн тала онсолон харуулагдана.

Иимэ сэгнэлтэ коммунизм байгуулгын эсэсэй зорилгонуудые бэелүүлгэдэ айхабтар шухала удха шанартай. Һүүлэй съезднүүдээр баталан абтаhан, партиин Программаар табигдаhан социально-экономическа гол зорилгонуудые бэелүүлхэ шэнэ арга боломжонууд байгуулагдана. Энэ хадаа **совет хүнүүдэй байдал hуудалые улам саашадань баян дэлгэр болгохо хэрэгтэ, тэдэнэй ажалай болон ажаhуудалай эрхэ байдал hайжаруулгада, элүүрые хамгаалгада, гэгээрэлдэ, соёл культурада нилээд ехэ дэбжэлтэ туйлаха — шэнэ хүниие бүридхүүлэн хүмүүжүүлхэ, хүниие али бүхы талаhaа хүгжөөхэ, ажабайдалай социалис түхэл шэнжэ нарижуулан hайжаруулха хэрэгтэ туhалдаг бүхы юумэндэ** нэн түрүүн хабаатай.

Шэнэ шэнжэ шанартан хүниие хүмүүжүүлгэ — мүнөө үеын ниитын хүгжэлтын гол зорилгонуудай нэгэн. Коммунизм байгуулгада партиин туйлаха эгээл шухала хэрэгүүдэй нэгэн мүн. «Хүниие өөрыень бүхы талаhaань хүгжөөн болбосоруулангүйгөөр агууехэ хэрэг болохо коммунизм байгуулгые урагшань дабшуулхын аргагүй» гэhэн тобшолол партимнай энээнэй урда тээхи XXIV съезд дээрэ хэhэн байна. КПСС-эй XXV съезд энэ тобшололой зүб байhание элирүүлжэ, тэрэниие теоретическэ шэнэ баримтануудаар баяжуулжа, бодото дээрэ бэелүүлэгдэхэ шэнэ зорилгонуудые табиба. Тиигэжэ ажалшадай эрдэм болбосоролой, шадабари мэргэжэлэй үргэдэлгэ ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хоёр хоорондоо таhаршагүй харилсаа холбоотой гэжэ тэмдэглэгдээ. Хүдэлмэриин шанарые хамаг бүхы шатадань hайжаруулхаар табигдажа байhан эрилтэ хадаа юрын хүдэлмэришэнhөө эхилээд ямаршье зэндаагай хүтэлбэрилэгшэ гүрэтэр — олониитын эмхидхэл ба эрхэ бандал олгохо ябадалые саашадань хүгжөөхэ, ажалшан бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ эрилтэ табина гэжэ заагданхай.

Имагтал энэ ушарhaa социалис ёhoop ажаhуулгые шэнэдхэн hайжаруулгын асуудалнуудта Коммунис парти иимэ ехэ анхарал оролдолго хандуулна. Эдэ асуудалнуудые оншотой зүбөөр шиидхэлгэ хадаа хүниие коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ амжалта хангажа, совет хүн бүхэнэй шэнэ, коммунис шэнжэ шанартай болохо ябадалда бата найдамтай үндэhэ hуури табижа, эдэ бүхы хубилалтые түргэдхэхэ байна. Олониитые хүгжөөхэ талаар холын хараата ехэ зорилгонууд, партиин үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ажалай эрхэ байдал ба ажалшадай байдал hуудал hайжаруулха хэрэгтэй тааруу зохидоор бэелүүлэгдэнэ. Тэдэ зорилгонууд хүнүүдэй ажабайдалай үндэhэ hуури болохо үе нэ тэдэнэй ажалай ба сүлөө сагай эрхэ банда гурим тодорхойлно, хү дэн хүхюун зугаатай, hайхан hанал, үзэл той, бэеэ зүбөөр ябалгада сэхэ нүлөөлнэ шэ. Нигэжэ социалис ё ажаhуулгые шэнэдхэн жаруулга хадаа мүнөө шэнэ хүниие хүмүүжүү хэрэгэй шиидхэхэ гол ха шэглэлэй нэгэн болоно.

Социалис ёhoop ажаh гые шэнэдхэн hайжару ямар гол арга замууд гээшэб? Партиин социал экономическа асари программын бэелүүлгэ байха үедэ нэн түрүүн дал hуудалай матерна хангалга хубилалха шух Ниитын үйлэдбэриин жэлтэтэй хамта, үйлэ риин ашаг үрэ ба аж бүтээсые дээшэлүүлгэ хамта ажалан эрхэ бай баhа хубилалсадаг гэ Эдэ хубилалтануудай со альна удха шанар тон ла: жэшээнь, үйлэдб процессүүдые комплекс оньhожоруулан, автомат ганнудые хэрэглэн, хү хүнэр, бэр хүсөөр хэгд

Соведүүдэй хүдэлмэри

ДЕПУТАДУУД БА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

Манай Санагын совхозой коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байгаа. Гүрэндэ мяха, худалдаха түсэбүүд болзороонь урид үлүүлэн дүүргэдээ һэн. Адууһа малай толгой олошоруулха даабари баһал амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэн юм. Тиигэжэ совхозой коллектив РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта, мүн шанда хоёрдохёо хүртэһэн байгаа.

Совхозой малшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд КПСС-эй XXV съездын материалнуудтай танилсажа, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан юм. Хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула совхозой бүхы ажалшад оролдосотой һайнаар хүдэлжэ байна. Малай үнгэрэгшэ үбэлжэлгын хэды бэрхэшээлтэй байбашье, малшадай олонхи һайнаар хүдэлһэнэй ашаар энэ хаһа эмхитэйгээр, урданайхиһаа гарза багатайгаар үнгэрбэ.

Ажахын малшадай туйлаһан амжалтада эндэхи сомоной Соведэй депутадуудай мүн эдэбхитэдэй оруулһан хубита нилээд ехэ гээд тэмдэглэмээр. Һүүлэй үедэ сомоной Соведэй сесси болон гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ ажахын шухала асуудалнууд табигдажа, тэдэниие шиидхэлгэдэ депутадууд эдэбхитэйгээр хабаадана, өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулдаг байха юм.

Жэшээлэн хэлэбэл, үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь һарада сомсоведэй сесси зарлагдажа, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэгдөө һэн. Тус асуудал бэлдэхэ, зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон малшад ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаа һэн. Мүн тиихэдэ үбэлжэлгын үедэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ асуудалда онсо анхарагдаһан байгаа. Тэрэнэй һүүлээр тодорхой тогтоол абтажа, дүүргэлтыень шалгажа байха харюусалгата хүнүүд табигдаһан байгаа.

Сомоной Соведэй депутадуудай дунда хамтын мал ажалда хүдэлдэг, мэргэжэл ехэтэй хүнүүд олон. Бүхы депутадуудай 80-яад процентнь үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлдэг байха юм. Тэдэнэр үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоодо ходо ябалсажа, арадай һунгамалай нангин уялгые урагшатай һайнаар бэелүүлнэ.

Цырен-Дулма Охинова ниитын мал ажалда 30 гаран жэл таһалгаряагүй хүдэлжэ, дүй дүршэлөөр баян болонхой. «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан нүхэр Охинова сомоной Соведэй депутадаар хоёрдохёо һунгагдаһан байна. Тиигэхэ зуураа депутадай уялгые һайнаар дүүргэжэ, үйлэдбэриин эрхим дүнгүүдые туйлана. 1975 оной түсэбтэ даабаринуудые тэрэнэй хүтэлбэрилдэг мяханай фермычэ коллектив амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Фермын 100 үнеэн бүриһөө нёдондо 96 тугал абтажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэһэн байна. Тиихэдэ нүхэр Охинова өөрынгөө даажа абаһан 39 үнеэнһээ жэл соо 45 тугал абажа, совхоз дотороо онсо шалгараа.

Депутат Ц-Д. Охиновагай гүүртэдэ тэрэнэй нүхэр Петр Жамсуевич Цыренов, мүн тиихэдэ басаганиинь хүдэлнэ. Энэ эбтэй эетэй коллектив малай үбэлжэлгые урдаһайхиһаа һайнаар үнгэргөө. Мүнөө тэдэнэр зуһаландаа нүүгээд, адууһа малай бэлшээриие зүбөөр эмхидхэжэ, шэгнүүрыень ехээр нэмэхын тула оролдоно. Тэдэнэр үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 1000 граммһаа бага бэшээр ехэ болгохо зорилготой.

Сомоной Соведэй депутат, Ажалай Алдар Солын гурбадахи шатын орденто Антонида Бандеевагай ажал түхэй мүн хөөрэхэ дуран хүрэгдэнэ. Энэ нүхэр һүүлэй хэдэн жэлэй туршада мяханай гүүртэдэ ажаллана. Тиигэхэ зуураа малай бэлшээриие шадамар бэрхээр эмхидхэжэ, зунай үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 1000 граммһаа баға бэшээр нэмэдэг болонхой. Жэшээлбэл, нёдондо толгой бүхэнэй шэгнүүр үдэртэ 1020 граммаар ехэ болгогдоһон байха юм.

Энэ жэлэй үбэлжэлгые баһал урагшатай һайнаар үнгэргэбэ. Үбэлэй үедэ хашарагуудаа һайнаар бэлшээжэ, хүсэ тамирыень ехээр алдуулангүй ондо оруулаа. Гүүртэдэнь нэгэшье мал гар залаагүй. Нүхэр Бандеевагай гүүртын малшад энэ зундаа хашараг бүхэнэй шэгнүүрые үдэртэ мүн лэ 1000 граммаар нэмээхэ социалис уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула габшагайгаар ажаллажа эхилээ.

Партиин гэшүүн Бадмажаб Будаева 10 гаран жэлдэ мал ажалда хүдэлнэ. Тиигэхэ зуураа адууһа малаа эрхим һайнаар харууһалжа, совхозой үйлэдбэриин түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсонхой. Энэ нүхэр үбэлэй сагта малаа наруули дулаан, хагда элбэгтэй бэлшээридэ адуулдаг гуримтай. Түрэл партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа саг соонь дүүргээ һэн. Депутат Бадмажаб Будаевагай гүүртын мал гарза багатайгаар ондо оруулагдаа.

Сомоной Соведэй депутадууд Ц-Д Гомбоева, Р. Х. Нохорова, Н. Бадмаева, аймагай түрүү һаалишан С. Будаева, автомашинын жолоошон В. Шагжеев, куузику ургуулагша С. Ганилов болон бусад даабарита ажалдаа оролдосотойгоор хандажа, депутадай уялгые эрхимээр бэелүүлнэ. Иимэ бэрхээр ажалладаг депутадууд олон.

Совхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ Никита Базарович Хадаев сомсоведэй депутадаар оло дахин һунгагдаһан байха юм. Тиигэхэ зуураа уялгаяа урагшатайгаар дүүргэнэ. Энэ нүхэр сомсоведэй хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшээр нёдондо һунгагданхай. Тэрэ комиссиин гэшүүд ажалдаа харюусалгатай ехэтэйгээр хандана. Совхозой үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай олон асуудал бэлдэжэ, комиссиин заседани ба сомсоведэй сессидэ табиһан байха юм. Комиссиин гэшүүдэй оруулһан дурадхалнуудай ёһоор зохихо шиидхэбэринүүд абтажа, үйлэдбэри һайжаруулгада нүлөөтэй байгаа.

Совхозой малшад, тэрэ тоодо манай сомсоведэй депутадууд аймагайнгаа СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой мал адуулагшадай һаяшаг гаргаһан үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, энэ зундаа үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртэ 1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ гэжэ шиидэнхэй. Тэдэнэр абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мяха, һү гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна.

С. САНЖИТОВ,
Санагын сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
Захааминай аймаг.

ТАТАРАЙ АССР. Казань хотын барилгашадай соёлой ордонгой дэргэдэ арадай хатарай театр байгуулагданхай юм. 150 хатаршадые энэ коллектив нэгэдүүлдэг. Тэдэнэр СССР-эй арадуудай хатарнуудые, хатарай-хүгжэмтэ найруулгануудые табидаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Половецкэ хатар» харуулагдана. ТАСС-ай фотохронико.

СОЁЛШОДОЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ

...Багахан таһалга соо ирагуу хүгжэмэй аялга замханагүй шахуу. Эндэ суглагшад хатаршан, дуушан бүхэниие халуунаар угтажа, нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэнэ. Малшадай шарайда хүхюун баярай тэмдэг элихэн, энеэдэ зугаатай элдэб хөөрэлдөөнүүд болоно. Эдэмнай булта Карганай һунэн товарна фермын ажалшад гээшэ. Тэдэнэр мүнөө гоёор түхеэрэгдэһэн улаан булан соогоо суглараад, аймагайнгаа түбэй Соёлой байшангай агитбригадын хатар, наада хаража, сүлөөтэй сагаа хүхюу зугаатайгаар үнгэргэжэ байна ха юм. Иимэ уулзалганууд һүүлэй үедэ гансашье эндэ бэшэ, харин малай олонхи фермэнүүд дээрэ саг үргэлжэ боложо, үргэн олониитын анхарал хандуулдаг болонхой. Юуб гэхэдэ, Кабанскын аймагта малшадай эрилтэ хэрэглэмжые комплексно аргаар хангахын тула али бүхы арга боломжонууд, тэрэ тоодо агитбригада үргэнөөр хэрэглэгдэдэг байна. Малшадай байрануудаар һарадаа заатагүй нэгэ дахин ябадаг комплексно бригадын бүридэлдэ уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд, библиотекарь, лектор гү, али элидхэлшэ, хүнэй эмшэд болон хүн зоной ажахуудала хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай хүдэлмэрилэгшэд эрхэ бэшэ оролсодог юм.

— Иигэжэ бүлэг болоод бүгэдөөрөө ябахада аша үрэ ехэтэй байдаг, — гэжэ КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Петров хөөрэнэ. — Тиимэ бүридэлэй гол зорилгонь мүнөө үедэ юуб гэхэдэ, партиин съездын материалнуудые арад зондо тайлбарилан ойлгуулха хэрэг болоно. Энэ тон харюусалгатай хүдэлмэри эмхидхэхэдээ аймагайнгаа соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай арга боломжые хүсэдөөр элсүүлхые оролдонобди...

Нээрээшье, Валентин Андреевичэй хэлэһэнэй ёһоор аймаг дотор энэ талаар нилээдгүй юумэн бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Партиин XXV съездын материалнуудые арад зоной дунда гүнзэгыгөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ үзэл сурталай хүдэлмэриин арга боломжонууд үргэнөөр хэрэглэгдэжэ захалагданхай. Илангаяа соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэри түхэл маягаараа һайн, олон янзын боложо байна. Аймаг дотор хамта дээрээ 46 клуб, 96 библиотекэ ба бусадшье, нэрлэбэл, үхибүүдэй хүгжэмэй 6 һургуули, 4 кинотеатр, 56 киноустановко тоологдодог. Эдэ соёлой гуламтануудай олонхидонь съездын шиидхэбэринүүдтэ зорюулагдаһан һонирхолтой выставкэнүүд нээгдэнхэй, тиихэдэ зарим библиотекэнүүдтэ манай арадай гүрэнэй туйлалтануудые харуулһан тусхай булангууд эмхидхэгдэнхэй. Тэндэнь тоо, баримтануудаар тодорхойлогдожо тайлбарилагдаһан ажалай амжалтанууд аржыжа харагдадаг, элдэб литературашье яһала бии. Дүтэлжэ хараһаар лэ, хэрэгтэй юумэн олдохо ха юм.

Теэд, ганса энээгээр соёлшодой хэжэ байһан ажал ябуулганууд хизаарлагданагүй. Тэдэнэр малай фермэ, полевой стануудаар ябажа, предприяти ба үйлэдбэриин участогуудта ошожо съездын шиидхэбэринүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэхэ, элидхэл болон лекци уншаха хэрэгые гол зорилгомнай гэжэ тоолодог юм. Жэшээ болгон Фофоновой хүдөөгэй библиотекын (даагшань нүхэр Воронина) хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые хараад үзэе. Тус библиотекынхид «Партиин түсэбүүд — арадай түсэбүүд», «Съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн лекци, элидхэлнүүдые өөһэдөө бэшэһэн байна. Тиигээд малайнгаа фермэнүүдээр ябажа, тэрэнээ хэдэн дахин уншаа юм. Гадна, зургаан хоногто нэгэ дахин малшадта ошожо, политическэ асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг гуримтай. Мүн тэдэнэр хоёр нүүдэл библиотекэ эмхидхэһэн юм. Малшад болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые шэнэ номуудтай саг соонь танилсуулдаг гуримтай. Энээнэй ашаар тус фермын 46 хүнэй 44-ниинь ходо ном уншагшад болоно. Тэдэнэй хүсөөр фермын улаан булан зохидхоноор түхеэрэгдэнхэй юм. Эндэнь ниитэ-политическэ хүдэлмэри таһалгаряагүй эмхидхэгдэнэ. Концерт-наадан ходо табигдана, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо согсологдожо, түрүүшүүл али болохоор. Тэрэ тоодо, уран һайханай амаршалтын үгэнүүдээр урмашуулагдажа байдаг болонхой. Энэ шухала хэрэгтэнь нютагай һургуулиин багшанар болоод һурагшад ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Мэнэ һаяхан болоһон уулзалга дээрэ һургуулиинхидай хүсөөр гоё һайхан концерт харуулагдаа һэн.

Иимэ жэшээ, баримтанууд ондоошье тээгүүр бии. Аймагай соёлшод партиина организациин хүтэлбэри доро хаа хаанагүй съездын һургаал заабаринуудые хүн бүхэндэ ойлгуулха гэһэн эрилтые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно гээшэ. Олонхи һуурин газарнуудаар, тодорхойлходо, Байгал-Худара, Шигаево, Посольск тосхонуудай клубуудта хэдэн зуугаад зоной хабаадалгатайгаар «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө», «X табан жэл: ашаг үрэ, шанар, дэлисэ» гэһэн уран һайханай үдэшэ-уулзалганууд угаа һонирхолтойгоор, удха түгэлдэрөөр боложо үнгэрбэ.

Шергинэй, Праково тосхонуудай соёлой байшангуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригадынхид харагшадай зүгһөө халуунаар угтагдадаг байна. Үнгэрһэн гурба һарын туршада гансахан аймагай түбэй агитбригадынхид 28 дахин малшадта наада табяа. Тэдэнэр юрын концерт табилгаар уулзалгаяа дүүргэдэггүй, съездын дүнгүүдээр, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» тушаа хөөрэлдөө үнгэргэдэг, клубууд ба улаан булангуудай хүдэлмэридэ туһа хүргэдэг, заабари туһаламжа үзүүлдэг юм. Энэ шухала хэрэгтэ агит-бүлгэмэй гэшүүд нүхэд Вашкева, Рычко, Гершевич, Поломошин, Голубев болон бусад хэмгүй эдэбхи үүсхэл гаргадаг байна.

Һүүлэй үедэ соёлшод харуулан ойлгуулха агитаци шэнэдхэн һайжаруулгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, өөһэдынгөө хубитые оруулна. Гол түлэб, полевой стан, улаан булангуудта хэрэглэгдэдэг харуулан ойлгуулха агитацида хабаатай хэрэгсэлнүүд-уряалай лозунгнууд, ажалай ба үйлэдбэриин туйлалтануудые харуулһан, мүрысөөнэй дүнгүүд, дайшалхы хуудаһан, сахилгаан гэхэ мэтэшэлэн зүйлнүүдые гаргана.

— Энэ асуудалые бидэ мүн лэ манай хэхэ нангин уялгамнай гэжэ тоолодогбди. Тиигээгүйдэ аргагүй, яахадааб тэхэдэ, ажалшадай эрилтые нэгэ доро бүтэдөөрөө, комплексно аргаар хангалга тиимэ удхатай бшуу, — гэжэ аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша Людмила Ивановна Рюмкина хөөрэнэ.

Зүб даа, мүнөө үедэ энээнһээ шухала ямар асуудал байхаб. Партиин съездын материалнуудые тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри ябуулхадаа ажалшадай коллективүүдэй үмэнэ табигдажа байгаа зорилгонуудтай зохилдуулан ябуулха ёһотой ха юмбибди. Ушарынь, аймаг дотор бэелүүлхэ юумэн горитой, абаһан уялга хүндэтэй ба харюусалгатай. Тиимэ тула уран хурса үгөөрөө, соёлой бусадшье хэрэгсэлнүүдээр хүн зоной зориг бадаруулха, политическэ болоод ажалайнь эдэбхи дээшэлүүлхэ гээшэ тон шухала хэрэг мүн.

Гэхэтэй хамта, соёлой бүхы эмхинүүд өө мөөгүй һайнаар хүдэлнэ гэхын аргагүй ааб даа. Энээн тухай шанга хөөрэлдөөн һаяхан Кабанскда болоһон аймагай соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ гараа. Тэндэ түрүүшын амжалтанууд дүрдагдаа, дутуу дундануудэлирүүлэгдээ. Ушар иимэһээ үзэл сурталай, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэ бүхы арга боломжоёо, зорюулха зэргэтэй.

И. ОЧОРОН.

МНРП-гэй XVII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

МАНАЙ ПАТРИОТИЧЕСКА УЯЛГА

...ноингоо арад зоной ... хэлбэришэгүйгөөр ...руулхын, соёлой хэм... дээшэлүүлхын тула ...лой Арадай-революци... парти экономикоёо хүр... түргэнөөр хүгжөөжэ ... МНРП-гэй XVI ... шиидхэбэринүүдые ...ор бэелүүлэн, агууехэ ...э Союзай ба аха дүү ... социалис оронуудай ...ы интернационалис ...ижа, дэмжэлгэдэ түшэн, монгол арад һүүлэй ... жэл соо социализм ...лгада шэнэ шухала амжалтануудые туйлаа.

...рһэн түсэбтэ табан ... арадай ажахын бүхы ...нуудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижэгдээ, үйлэдбэри оньсо техникээр нилээд хангагдаа. Ороной экономико... ...иальна хараа шэглэлгэдэ ...һон байха юм. Түлишэ хүсэнэй промышленностьда, хүдөө ажахын ...эд болбосоруулгада, ...льна нөөсэ баялигуудые ашаглалгада, модо ...гэдэ шэнэ хүсэнүүд ...гогдоһон байна. Ба... материалнуудай про... ...ность саашадаа хүг... Газар тарялангай, малай тэжээлэй хэдэн ... ажахынууд, һүнэй ба ... малай фермэнүүд ... Арадай ажахын ...дэн шухала барилга... тэрэ тоодо монгол-со... ...сари ехэ барилга — ... малтамал шанар... «Эрдэнэт» гэжэ комбинат үргэн далайсатайгаар баригдажа байна.

1971—1975 онуудта МНР-эй ниитын продукт — 44, национальна олзо доход 38 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Арад зоной байдал һайжаруулха, соёлой хэмжээень дээшэлүүлхэ үргэн ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Урда табан жэлэйхиһээ 1,5 дахин ехэ мүнгэн социально-соёлой талаар һомологдоһон байна. Хүн бүхэнэй хүртэсэдэ абажа харахада, бодото олзо доход 17 шахуу процентээр ехэдхэгдээ.

Түсэбтэ табадахи табан жэлдэ туйлагдаһан амжалтануудай, Советскэ Союз болон аха дүү бусад социалис оронуудтай харилсаа холбоогоо үргэдхэн гүнзэгырүүлһэнэй ашаар манай парти удаадахи табан жэлдэ МНР-эй социально-экономическа хүгжэлтын ээлжээтэ асари ехэ зорилгонуудые хараалха аргатай болоһон байна.

«1976—1980 онуудта МНР-эй арадай ажахы болон соёл культурые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые партиин XVII съездын урдатаа коммунистнуудай, бүхы монгол арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ МНРП-гэй ЦК табиһан байха юм. Энэ документ манай партиин генеральна хараа шугамые, монгол арадай үндэһэн эрилтэнүүдые тодо хурсаар харуулнэ. Социалис обществын хуули ёһонуудта марксистско-ленинскэ гүнзэгы шэнжэлэл хэһэнэй үндэһөөр, экономикын хүгжэлтын мүнөөнэй шатын онсо илгаае, эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтын туйлалтануудые али бүхы талаһаань хараада абаһанай ашаар парти тэрэниие зохёон табиһан байна.

Арадай ажахые хурдан түргөөр, тэнсүүритэй һайнаар хүгжөөһэнэй, ажалай бүтээсэ дары түргөөр дээшэлүүлһэнэй, бүхы хүдэлмэриин шанарые һайжаруулһанай үндэһөөр хүн зоной байдал болбосон һайн болгохо гээшэ зургаадахи табан жэлдэ бэелүүлэгдэхэ социально-экономическа гол зорилго болоно. Түсэбтэ табадахи табан жэлэйхитэй сасуулбал, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын жэлэй дундуур хэмжээн—26—30, промышленна үйлэдбэрилгэ 60—65 процентээр дээшэлхэ юм. Ниитын продукт—40—44, национальна олзо доход 37—41 процентээр ургаха.

Үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ, арад зоной байдал һайжаруулха шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болохо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар национальна олзо доходой ургалтын 70 шахуу процентнь абтаха байна. Арадай ажахы хүтэлбэрилгые һайжаруулга, бүхы һалбаринуудта алмалта арьбалалта хэлгэ туйлай ехэ удха шанартай.

Хүн бүхэнэй ажалдаа зохёохы һайнаар хандаад, үйлэдбэриин эмхидхэлэн ба хүтэлбэрилгын мүнөөнэй арга онол, эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлээд байбал, түсэбтэ зургаадахи табан жэлэй даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байна.

Арад зоной ажана байдал тухай анхарал оролдолго хадаа манай партиин ажал ябуулгын үндэр дээдын үг зорилго болодог байгаа, мүнөөшье байһаар, саашадаашье байха. Шэнэ түсэбтэ табан жэлдэ хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай дундуур салин хүлһэн—7—9, хүдөө ажахын хамтаралнуудай гэшүүдэй мүнгэн олзо 14—17 процентээр нэмэхэ юм. 730—760 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха. Худалдаа наймаанай эрьсэ 32—35 процентээр дээшэлхэ.

Зургаадахи түсэбтэ табан жэл ажахын ба соёлой ехэ хэмжээнэй барилгын хэгдэхэ үе болохо байна. Тэрэ республикые индустриально-аграрна орон болголгодо шухала үүргэ дүүргэхэ. «Материальна үйлэдбэрие хүгжөөлгэдэ, арадай ажахын түсэбүүд дотор табигдаһан партиин экономическа программа бэелүүлгэдэ анхаралаа хандуулха гээшэ манай хүдэлмэриин гол шухала зорилго болоно», — гэжэ МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумын Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. Цеденбал хэлээ һэн.

Чойнорын СУРЭН,
МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо.
(АПН).

МОНГОЛОЙ Арадай Республикада хибэс нэхэлгэ промышленна үндэһэ һуури табигданхай.

Монголой хибэс нэхэгшэдэй уран гараар бүтээгдэһэн хибэс орон соогуураа мүн ... түрэнүүдтэшье үргэнөөр алдаршанхай. Эндэ хибэс нэхэлгэ үни холын заншалтай юм. Лейпциг болон ... хотонуудта үнгэргэгдэһэн уласхоорондын ярмарка дээрэ шангуудта хүртэһэн «Алтан булаг» гэдэг хибэс аха дүү социалис оронуудай арад зондо үргэнөөр мэдээжэ болонхой. Үндэһэн ...ай эртэ урдын угалза хээнүүд мүнөөнэй зурагуудтай тааруу зохидоор хабсаргагдаһан байна.

Хибэс нэхэдэг предприятиин хүдэлмэришэд Монголой Арадай революционно партиин ээлжээтэ XVII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахые шармайн оролдожо, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Энэнь предприятиин ажалшадан түрэл партиингаа съездэдэ бариһан ехэ бэлэг гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэхэлгын цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

...ЙШЭНЖЭ ТУХАЙ

...түлөөһэтэй ажал үсөө... шухала. Коммунизмэй ... дээдэ уг зорилгые бодолой ... тээшые түрүүшын ... абажа ... хэрэглэмжэ болохо ... тула олониитын ашатай ... бүхы ажал ... үндэр мэргэжэлтэй ... дүүргэдэг ажал ... Тиигээд байхада ... рынгөө эрдэм бэлиг, ... дүй дүршэлые ... дүүрэнээр хэрэглэжэ, ... гаргаһан оролдолгын ... дүнгые сүм мэдэр... ...тай, хэһэн ямаршье ... зохёон байгуулхы ... шанартай болохо ...

... эрхэ байдалые ... һайжаруулжа, зохёохы шэнжэтэй болгохо коммунизмын материально-техническэ үндэһэ байгуулха бүхы саг ...гдаха удаан болзо... ...эг мүн. Гэбэшье үйлэдбэриин ... үдэр бүриин дүр... ...э ажалай эрхэ байдал һайжаруулга саг үргэлжэ ...гдэжэ байдаг. ... ажалай ямар ... ...дхэгдэһэнһээ алишье ... бүтээсэтэй байха ехээр дулдыдадаг. Тиимэһээ хүнэй социалис, шэнэ шэнжэ шанар бүридүүлэгдэнэ. Тодорхойлбол, шадабари мэргэжэл, юумые халан абалга, түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ ба олоной шадабари болгохо, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлгэ, үндэр соёл культуратай болохо ба хамтын үйлэдбэриин үрэ дүнгэй түлөө харюусалга дээшэлүүлхэ үйлэдбэриин зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зохёохы ёһоор хандаха гэхэ мэтэшэлэн.

Мүнөө үе сагай түрүү хүнүүд эндэ хэлэгдэжэ байһан шэнэ шэнжэ шанартай хүнүүдэй бодото түлөөлэгшэд болоно. Тиимэ түрүү үзэл бодолтой хүнүүд гансахан ажалайнгаа үдэр бүриин зорилгонуудта бэшэ, харин ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, тэрэниие хубилгаха, бэрхэшээлнүүдые дабаха хэрэгтэ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг байна. Жэшээнь, Москва шадархи Зеленоград хотын барилгашадай бригадир, партиин XXV съездын делегат Н. Злобиной, мүн Мурманск хотын барилгашадай бригадир В. Сериковэй даадаг барилгашад ажалай эмхидхэлэй шэнэ онол арга хэрэглээ һэн. Ажахын тоосооной бригадна тэрэ онол аргань мүнөө орон доторнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Энэ онол аргын эгээл һонирхолтой талань юуб гэхэдэ, коллективэй бүхы гэшүүд ажалайнгаа шанарые саг үргэлжэ һайжаруулхые, экономическа ашаг үрыень ехэ болгохые, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхые, нүхэрэй ёһоор бэе бэедээ туһалалсахые оролдоно. Ажал хадаа гансахан техническэ бэшэ, харин социальна үргэн, эмхидхэлэй ба экономическа талаар зохёон байгуулхы шэнжэ шанар, хүн бүхэндэ коллективизмын, харюусалгын, эдэбхи үүсхэлэй мэдэрэлэй бүрилдэхэ арга нүхэсэл болоно.

Хүдэлмэриин иимэ онол аргануд үйлэдбэриин эрхэ байдалай хубилалтада ехээр нүлөөлнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, материально-техническэ, экономическа хангалга, хүтэлбэри ба үйлэдбэри эмхидхэлгэ һайжаруулагдана. Эдэ бүгэдэ социалис ёһоор ажаһуулгын эрилтэдэ тааралдана гээшэ.

Ниитын үйлэдбэриин газаа тээ, ажабайдалай олон янзын шэнжэ шанартай ажаһуудал бии гээшэ. Мүн эндэшье бидэнэр хүнүүдэй ажабайдалые шэнэдхэн һайжаруулха гол шухала хоёр зам бии гэжэ харанабди.

Нэн түрүүн хүнүүдэй ажаһуудалай эрхэ байдалай үндэһөөрөө һайжаржа байһаниие хараада абаха хэрэгтэй. Социально-культурна туйлай ехэ хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ байһанай ашаар байдал һуудалнай жэлһээ жэлдэ, табан жэлэй үнгэрхэ бүри улам һайжарна. Совет хүнүүдэй ажаһуудалай ганса түрүүшын ээлжээнэй эрилтэ—эдеэ хоол, хубсаһа хунар, байра байдал гэхэ мэтээр хангалга һайжарна бэшэ, харин тэдэнэй культурна, оюун бодолой, хүмүүжэл болбосоролой эрилтэнүүд улам үргэнөөр хангагдана.

Партиин XXV съездын документнүүд соо хэрэглэгдэһэн тоо, баримтанууд ба жэл бүри тунхаглагдадаг статистикын мэдээсэлнүүд манай обществын туйлалтануудай хэм хэмжээе гэршэлжэ үгэдэг гээшэ. Жэшээнь, үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй туршада 56 миллион хүмнай байра байдалаа һайжаруулһан ба амарха, сүлөөтэй сагаа ашагтан һайнаар үнгэргэхэ арга боломжоор хангагдаһан байна. Һүүлэй арбан жэлэй туршада бүлын гэшүүн бүхэндэ абахада һарадаа зуу, зууһаа дээшэ түхэриг олзотой хүн зоной тоо найма хахадһаа дээшэ дахин олошороо гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлэхэ зуураа, «энэ тоо, баримта—хэдэн арбан миллион хүнүүдэй ажабайдалай үндэһөөрөө хубилан һайжарһанай гэршэ болоно» гэжэ онсо тэмдэглээ һэн.

Үнгэрһэн ба мүнөө эхилээд байһан табан жэлнүүдэй социальна программануудай туйлай ехэ хэмжээтэй байһаниие партиин XXV съездын документнүүд соо хэрэглэгдэһэн олон ондоо тоо, баримтанууд, партиин тодорхой түсэбүүд гэршэлэн харуулаа. Мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ сүм харюусама байрын гэрнүүдые, һургуули ба больницануудые, курорт, соёл-гэгээрэлэй зургаануудые, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые саашадаа улам олоор бариха, транспорт болон хэлхээ холбоо бүри үргэдхэхэ, үргэн хэрэглэлэй эрхим һайн шанартай эд бараа үйлэдбэрилгэ түргэдхэхэ гэжэ хараалагдана.

Гэхэтэй хамта хүнүүдэй үйлэдбэриһөө сүлөө сагаа һайнаар, өөһэдтөө ашагтай туһатайгаар үнгэргэхэ гээшэ өөһэдһөөнь ехээр дулдыдаха байна. Үйлэдбэриһөө сүлөө сагай ажабайдал өөрын онсо илгаатай. Эндэ үйлэдбэриинхидэл адляар бултанда нэгэ адли юумэ эмхидхэбэл—огто таарахагүй, тиигэбэл социализм ба коммунизмын ёһо гуримуудые эбдэһэн ябадал болохо бшуу.

Ажалай коллективүүдэй, тэрэшэлэн һайн дуранай ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэри эдэбхи үүсхэлтэй болгон, хүнүүдэй ажалһаа сүлөө сагайнь ажабайдалые хубилган һайжаруулха талаар ехэ юумэ хэжэ болохо бшуу. Иимэ хэмжээнүүдые абаһанай ашаар ниитын гурим сахиха, гэмтэ хэрэг хэхэ ушарые һэргылхэ, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг предприяти болон эмхи зургаануудай хүдэлмэри хинан шалгаха талаар шухала зорилгонуудые шиидхэхэ арга олдохо байна. Тэрэшэлэн уран һайханай коллективүүд, клубуудай хүдэлмэри хүнүүдэй сүлөө сагай эрилтэдэ зорюулагдаха ёһотой.

Совет хүнүүдэй ажабайдалые улам һонирхолтой, улам удха түгэлдэр болгохо үшөө нэгэ хараа шэглэл юуб гэхэдэ, ажалшадай оюун бодолой хэмжээе дээшэлүүлхэ, һайн һайхан ёһо заншалтангаар хүмүүжүүлхэ, ниитэ зоной мэдэрэл болон эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ шухала. Обществын ба тус тус хүнүүдэй нэгэдэлэй ашаар, хүнүүдэй бүхы талын хүгжэлтые социалис обществын туйлаха гэжэ эрмэлзэдэгэн ба социализмын, коммунизмын ниитын баялигай үндэһөөр ажабайдалайнгаа шэнжэ шанарые улам нарижуулан һайжаруулһанай ашаар энэ хэрэгэй амжалта хангагдаха юм.

Социалис ажабайдалай шэнжэ шанарые нарижуулан һайжаруулга ба шэнэ хүниие хүмүүжүүлэн болбосоруулга — хоорондоо нягта холбоотой хэрэг гэхэ гү, али коммунизмын замаар манай обществын дабшаха нэгэ үйлэ хэрэгэй хоёр тала мүн.

В. МАРКОВ
(ТАСС-ай пресс-бюро).

Белая, Кама мүрэнүүдээр ашаа шэрэлгэ түлэг дүндаа ябажа байнхай. Хахад жэлэйнгээ түсэбые июлиин 1-дэ дүүргэхэ гэһэн уялга «Волготанкер» гэһэн управлениин хүдэлмэришэд абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Белая мүрэн дээгүүр модо урадхуулга.

ТАСС-ай фотохронико.

НЮТАГ НЮТАГАЙ һонин

Зүүн Сибириин технологическа институтда номдо дуратайшуулай клуб эмхидхэгдэһээр тинмэшье үни болоогүй юм. Эдэнэр һаяхан

ТҮРҮҮШЫН ВЫСТАВКЭ

«Эхэнэрнүүдэй дүрэ зураг» гэһэн һонирхолтой номуудай гоёолто тэмдэгүүдэй выставкэ эмхидхэбэ. Энэнь манай республика соо эхэнэрнүүд тухай эмхидхэгдэһэн түрүүшын выставкэ болоно.

Выставкэдэ оронойнмай хото городуудай уран зураашадай хоёр зуугаад номуудай гоёолто тэмдэгүүд олоной анхарал татаба. Тэдэнэй 35-ниинь эхэнэрэй дүрэ зурагтай байба. Тиин уран зураашад В. Виноградов, М. Верхоланцев, А. Калашников, Г. Кравцов, В. Кедрин, Ф. Махонин, Я. Калвор болон бусадай шадамар бэрхээр зураһан зурагууд тус выставкын шэмэг болобо.

Выставкэ эмхидхэлсэһэн институдай ахалагша багша Е. М. Смирнов уран зураашадай намтар, ажал ябуулга тухай эндэ орогшодто хөөрэжэ үгэһэн байна.

И. КИСАРИНА.

һУРАГШАДАЙ БРИГАДА

Түнхэнэй аймагай Зүүн-Мүрэнэй найман жэлэй һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтые аша туһатайгаар үнгэргэхэ юм. Тэдэнэр гурбан бүлэг боложо хубаараад, ажал хэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Биологиин багша Вера Романовна Сороковиковагай даадаг бригада 24 һурагшадһаа бүридэнэ. Тэдэнэртэ ой модо харууһалха тусхай участок даалгагдаа. Хэхэ ажалынь ехэ, харюусалгатайшье. Галай аюулһаа ой модоёо һэргылэн хамгаалха, шоргоолзоной арба гаран мянгаһаа холо үлүү бутануудые эндэ тэндэ байралуулжа, плантаци дээрэ таригдаһан залуу мододые харууһалха юм.

Нүгөөдэ бүлэгые багша Людмила Дмитриевна Вахрушева хүтэлбэрилхэ. Эдэнэр түрэл колхозойнгоо огород дээрэ хүдэлхэ. Мүн лэ тусхай даалгагдаһан участок дээрээ капуста ургуулжа, ургасыень намар колхоздоо тушааха байна.

Л. ЦАИ.

ТУРИСТ

АМАРХА ДУРАТАЙШУУЛАЙ АНХАРАЛДА

Зулгы зохид зунай хаһа эхилжэ, ээлжээтэ амаралтадаа гараһан республикынгаа ажалшадта Эхэ орон соогуураа аяншалха дуратайшуулда иимэ путевконууд дурадхагдана. Жэшээнь, Волго мүрэнние зубшан түбхинэһэн Ярославль—Плес— Рубока нуур — Владимир гэһэн маршрут дурадхагдана. Дурсагдагша хото городуудта тус бүридөө табан хоногой туршада байхадаа, түүхэтэ газарнуудтайнь танилсаха аргатай байха болонот. Энэ аяншалгын путевкын сэн 140 түхэригтэ. Аяншалга июлиин 27-һоо августын 24 болотор үргэлжэлхөөр хараалагдана. Мүн июль, август һаранuудта оронойнмай баруун-хойто зүгөөр ябажа ерэхэ таанадта иимэ маршрут бии гэбэл: Великие Луки — Пушкинай заповедник — Псков—Новгород— Ленинград. Аяншалгада ябагшад хото бүхэндэ гурбаад хоногой туршада байрлажа, түүхэтэ газарнуудтайнь танилсаха аргатай. Путевкынь сэн 114 түхэригэй байха. Тиихэдэ «Сагаан һүниин хизаар» гэгдэһэн маршрут июлиин 8-һаа эхилхэнь. Энэ аяншалгада ябагшад Репино—Петрозаводск — Белоозерск — Кирилов — Вологда—Ярославль гэһэн маршрудтай. Путевконь 140 түхэригтэ. Амаралтада гараһан республикымнай бусад ажалшад Украина, Молдавяар июлиин 10-һаа, сентябрнин 8, 29, 30-һаа холын аяншалгада ябаха аргатай. Эдэнэр Шевченкын ажаһууһан һонирхолтой газарнуудтай танилсаха байна. Эдэнэр Кременчук — Светловодск — Черкассы — Кан—Киев хотонуудта хэдэн хоногоор хүрэхэ юм. Путевконь 95 түхэригтэ. Молдави, Подольск областиин хото городуудаар гэхэдэ — Дубоссары-Сороки — Могилев — Подольский — Винница — Житомир хотонууд болоно. Путевкынь сэн 100 түхэригтэ. Мүн октябриин 6-һаа 21 болотор Украина, Молдавяар аяншалха дуратайшуулда үшөө нэгэ иимэ маршрут — дурадхагдана: Ужгород — Львов—Винница — Житомир — Киев болоно. Путевконь 110 түхэригэй.

Дурсагдагша маршрудуудһаа гадна, Кавказ, Хойто Осети, Кабардино-Балкари, Хара далайн эрьеэр, Азербайджанай, Грузиин үзэсхэлэнтэ гоё газарнуудта хүрэхэ путевконууд байгша ондо олоор абтанхай.

Холын аяншалгада ошохо дуратайшуул аяншалга болон экскурсиин Буряадай областной Советдэ хандахадатнай болоно.

С. ПАВЛОВА.

СПОРТ

МӨНРЕАЛЬ ОШОХООР ЗУУРШАЛАГДАБА

«Динамо» бүлгэмэй стадион. Наратай дулаан үдэршье һаа, хажуу тээһээ шангаар үлеэһэн һалхин. Иимэл һалхин һур харбагшадые ехээр зобоодог ха юм. Теэд яахаб? Спортын мүрысөөнүүд сагай ямаршье уларилда үнгэргэгдэдэг хадаа яахыншье аргагүй, мүрысэхэл хэрэгтэй.

Эндэ республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэеэ байһан мүрысөөндэ спортсменүүдэй дунда шанга тулалдаан болохо байба. Мүрысөөндэ хабаадагшад бултадаа дүршэл ехэтэйшүүл, тэдэнэй дунда СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэтэншье бии. Тодорхойлон хэлэбэл, республика, зоно, Федераци соогоо мэдээжэ болоһон мэргэшүүл Даша-Нима Эрдынеев, Дандар Дансаранов, Аркадий Бутхаев, Анатолий Гармаев, Бадмажап Цыбиков, Цыренжап Будаев болон бусад.

Мүрысөөн эхилбэ. Дансаранов, Бутхаев, Эрдынеев гэгшэд түрүүлэн харбанад. Эдэнэрэй дундаһаа урзанда жэлдэ Россин Федерациин, мүн бүхэсоюзна мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлаһан Цыбиковэй харбахые хаража байхада һонирхолтой байгаа һэн. Тэрэ мүнөө Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедтэ һууралсажа ябана. Бадмажаб РСФСР-эй арадуудай зургаадахи спартакиадада хабаадалсахадаа хоёр алтан медальда хүртэһэн байгаа. Эрхим амжалта туйлаһан Бадмажаб Россин Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтахадаа, бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсаха болобо. Тиин эдэнэр командаараа түрүү һуурида гаража, гурбадахи алтан медальтай тоонто нютагаа бусажа ерээ бэлэй. Тиимэһээ республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа мүрысөөндэ хабаадагшадай дундаһаа тэрэнэй баһал эрхимлэхэ байһандань найдагдаа һэн...

90 метрэй зайда эхилһэн мүрысөөндэ Бадмажаб түрүүшынгээ годли табиба. Энээнииые хаража байһан Даша-Нима Эрдынеев:

— Ши, Бадмажаб, һалхинһаа боложо гурбанай зурлаада тудабаш. Ойлгыш, — гэбэ.

Бадмажаб Цыбиков хоёрдохёо харбахадаа долоодохи түхэреэн соо тудажа, шэртэһэн шарайдаа баярай тэмдэг үзүүлбэ. Һур харбаха гээшэ тон орёо, нарин хэрэг. Нэгэ спортсмен мүрысөөнэй үедэ 288-годли харбаха болоно. Тиимэһээ бэлэдхэлтэй, онобшоёо «хутагын эридэл» хурсадаха хэрэгтэй болодог шуу.

— Һур харбалга өөрын онсо илгаатай юм. Онһыень, нюусыень, оншыень олоһон хүн лэ очко олонтой болодог ааб даа. Манай Бадмажаб оншоёо олоһон мэргэн, — гээд СССР-эй спортын мастер Эрдынеев хөөрэнэ.

Бадмажаб урдань яһала бэрхэ барилдаашан байһан. Энээниень энгэртээ зүүдэг СССР-эй спортын мастерай значок гэршэлжэ үгэнэ. Тиин нормо гэршэлжэ үгэнэ. Тиин 1973 оной мартһаа һур харбаха спортдо шуналтай болонхой.

Барилдаанай шүрбэһэлиг шанга гартай Бадмажаб түрүүшын үдэрһөө һайн амжалта туйлажа эхилээ бэлэй. Дүрбэхэн һарын туршада харбалгаар бэеэ һорижо, мүрысөөндэ хабаадалсажа эхилхэдээ, СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргэжэрхиһэн байха юм. Энэл амжалтаараа республикынгаа бүхы спортсменүүдэй дунда мэдээжэ болоо һэн. Тэрэнэй удаа Бадмажаб Цыбиков Россин Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтажа, ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, баһал һайн амжалтатай ерэдэг болобо.

Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн һаяын энэ мүрысөөндэ Бадмажаб Цыбиков нааданай дүүрэхэ багта хоёрдохи һуури эзэлээд ябагшаһаа аяар зуун очкогоор түрүүлэнхэй һэн. Республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Цыбиков һуралсал һорилго хоёроо таһалдуулангүй, аляандаашье амжалта туйлаһан лэ байдаг. Суг һурадаг нүхэдынь тэрэнэй сухарншагүй хүсэл эрмэлзэлээр омогорхон баясадаг. Ворошиловград хотодо оронон институдуудай спортын клубуудай дунда һур харбалгаар болоһон мүрысөөндэ манай һуршан 2416 очко абаһан байба. Энэнь уласхоорондын классай спортын мастерай нормоһоо 36 очкогоор үлүү байһан. Зүгөөр байра соо мүрысөөнэй үнгэргэгдэһэн дээрэһээ тиимэ нэрэ зэргэ олгогдохогүй байгаа бшуу.

Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багта Бадмажаб Цыбиков СССР-эй спорткомитедэй шиидхэбэреэр оронойнмай Олимпиин суглуулагдамал командада кандидадаар абтаһан байна.

Ташкент хотодо оронойнмай эрхимэй эрхим гэгдэһэн һур харбагшадай дунда энэ хабар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ манай мэргэн дахинаа шалгаржа, одоошье уласхоорондын классай спортын мастерай нормо дүүргэһэн байна. Энэ мүрысөөндэ тэрэ 2421 очко абаһан тэхэ гү, али уласхоорондын классай нормоһоо хэдэн арбаад очкогоор үлүү харбаһан байха юм.

Байгша оной июль һарада Монреальда (Канада) эхилхэ Олимпиин нааданда хабаадаха болоһон нютагайнгаа мэргэн хүбүүндэ амжалтатай ябажа ерэхыень хүсэе!

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикымнай эрхим һур харбагшад (зүүн гарһаа) Б. Цыбиков, Д-Н. Эрдынеев гэгшэд мүрысөөнэй үедэ.

АВТОРАЙ фото.

УНШАГТЫ һонирхохол байхат

ШЭЛБЭҺЭЭР ОРООҺО ТАРЯА ЭМШЭЛНЭ

НАРҺАНАЙ шэлбэһэ үйт... лэн татаһан гурил хадаа ор... һо гутаадаггүй, шэнгиэын ... гаса дээшэлүүлдэг эрхи... зүйл болоно. Үрэһэнэй тар... соо иимэ гурил үрхирүүлэн ... сажархихада, элдэб үбш... дайрагдаһагүй байдаг ... Свердловскын багшанарай ... ститудай биологиин кафед... хүдэлмэрилэгшэд Украи... ниислэл хотодо дүүрэһэн ... нигуудай бүхэсоюзна сугл... дээрэ үрэһэ хүрэнгэ элдэб ... шэн тахалһаа һэргылэлгын ... нэ арга харуулһан байна.

Энэ шэнэ зүйл Урал... Прибалтикын, оронной бар... районуудай ажахынуудта ... гаяа үнэтэй сэнтэй байна ... жэ хүдэлмэриин хүтэлбэр... шэ А. В. Коробейникова ... дээсэбэ. Юрэ шииг нойто ... тэй байхадань, микроо... низмууд хүгжэжэ, тусхай ... хеэрэлгэнүүд соошье хад... лагдажа байһан ороо... ряан гутахаяа һанадаг гэ... Шэлбэһэнэй гурил элдэб ... суудтай ниилэжэ, тарян... үрэһэ элдэб үбшэндэ даагд... гүй болгодог, түхеэрэлэ ... таарую зохид байдал байгуу... даг юм.

УРДА ДАЛАЙНУУДАЙ ДЭЭРМЭШЭД

СИНГАПУРАЙ, Малайзи... Индонезиин эрье шадарай ... дээгүүр далайн дээрмэш... үшөө дахин бии болобо. Г... сал һүүлэй һарын турша ... эдэнэр Сингапурай загала... ридаг 50 гаран суднада доо... һон байна.

Мүнөө үеын дээрмэшэд ... гэн ябадалтай түгэс зэб... жүүлэгдэһэн катернуудтай ... Үхэр буугай аман дорэ заг... баридаг судьнуудай экип... нууд бүхы юумэеэ ү... хэ баатай болодог. Хэрб... тонуулда ороһон суднуу... рацитай байгаашье һаань, п... лициин гү, али хилэ сахиг... дай катернууд дээрмэшэ... барижа үрдидэггүй байна.

Сингапурай загаһ... профсоюз туһаламжа эр... Сингапурай далайн-сэрэгэ... сэнүүдтэ хандаба. Гэбэшье ... лайн дээрмэшэдые бариха ... һэн һэдэлгэнь мүнөө болот... урагшагүйдэжэ байһаар.

МОТОЦИКЛААР — 55 МЕТР 70 САНТИМЕТР

13 АВТОМАШИНЫЕ хо... хойноһоонь һубарюулан ... бяад, Француз урилдаа... Ален Парнер мотоциклаар ... райхадаа, 55 метр 70 сан... метр утые харайба.

Урда тээнь үргэнөөр со... хогдоһон энэ ябуулгань ... шаг түбэгтэ орон ал... Газарта бууxадань, мотоц... лай урда мөөр низа һүр... урилдаашан асфальт д... хаягдашаһан байгаа. Та... болоходо, тэрэ шулга нюу... һүрөөд, хахад часай үнгэр... хойно һэгээ ороходоо, журн... листнуудтай уулзажа хөө... дэһэн байха юм.

СИВАСАЙ ӨӨРСЭ ШУХАГ ХИБЭСҮҮД

ТУРЦИИН Сивас хото... агууехэ һүмэ соогуур ... лэй болоходонь, мусульман ... жанай хүнүүдэй үбдэг дээр... һүсэдэн мүргэдэг эргэ ур... хибэсүүдые мэргэжэлтэд ... миллион доллароор сэг... байна гээд Ассошиэйтед Пр... агентство мэдээсэнэ.

Эртэ урдын еһо заншал... хуушан хибэсүүд Турциин ... мэнүүд сооһоо гаргагда... хаягдадаггүй юм. 30—40 ж... болоод лэ тэдээн дээрэ шэнэ ... нэмэгдэжэ нэхэгдэдэг. XI зуу... жэлдэ агууехэ һүмэ сооxи по... дээрэ түрүүшын хибэс дэбд... дэһэн байна.

НАРАНАЙ ЭЛШЭЭР УҺА БҮЛЭНЭ

НАРАНАЙ элшэ хүсэ ... лэхэ түрүүшын түхеэрэлгэ ... хүсөөр дутамаг Сенегал ... до тодхогдобо.

Абтаһан электрын элшэ ... сэн бүлүүрнүүдые хү... 30 метрэй гүнзэгыдэ олдо... уһые газарай нюруу дээрэ ... гаха байна. Газар тар... уһалхын тула энэ түхеэрэл... ашаар үдэр бүри 15 мян... литр уһан бүлэгдэжэ гарга... ха.

(ТАСС)

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Агитталмай дээрэ уулзалга»—түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй ябаса» — суглуулбари. Тарялан дээрэпээ мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Үлүүсэ харгалзаха хэрэггүй» — Б. Цыренжаповай статья. «Ажалша хүн»—С. Тюлюкинэй корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. «Клубан хүдэлмэрилэгшэд» — А. Филипповэй статья. «Арбадахи зун»—И. Кисаринагай корреспонденци. Түби дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спорт. Элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.00 — «Вечный зов» — телевизионно уран һайханай фильм. «В каменном мешке» 5-дахи сери (үнгэтэ). 10.05—М. Шолоховой уран зохёол соо коммунистнуудай образ. 10.45—П. Чайковскиин «Щелкунчик» баледһээ хэһэгүүд (үнгэтэ). 11.05 — «Горнистнууд харюусагты!» (үнгэтэ). 11.50 — Забһарлалга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ фильм». «Потерянная фотография» уран һайханай фильм (үнгэтэ). 13.35 — Индиин искусствын мастернуудай концерт (үнгэтэ). 14.15 — «Вечный зов» — телевизионно уран һайханай фильм, «В каменном мешке» 5-дахи сери (үнгэтэ). 15.20 — «Зураг бүхэндэнь наран» (үнгэтэ). 15.35 — «Обновление» — телевизионно баримтата фильм, «Горизонты Нечерноземья» гэһэн циклһээ (үнгэтэ). 16.35 — «Уран шүлэг». Роберт Рождественский. «Останкинай концертнэ студида вечер» (үнгэтэ), 18.00 — «Время». 18.30 — Забһарлалга. 18.40 — «Вечный зов» — телевизионно уран һайханай фильм, «В каменном мешке», 5-дахи сери (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.45 — Телевизионно һонин 20.05 — «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» 20.35 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга».

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Обновление» — телевизионно баримтата фильм «Горизонты Нечерноземья» гэһэн циклһээ (үнгэтэ). 22.15 — Уран һайханай бүлгэмэй гэшүүдэй концерт (үнгэтэ). 22.55 — «Вечный зов» — телевизионно уран һайханай фильм «В каменном мешке», 5-дахи сери (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Номой ороноор аяншалга» 19.00 — Хүгжэмтэ программа. 19.15 — Техническэ мэдээсэлэй һонин.

«Орбита». 19.45—«Өөрыгөө шалга» Кишинёвһоо дамжуулга (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Гүрэнэй Буряад драмын театрай зүжэг.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ЛУАНДА

ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

ТАСС

Анголын Арадай Республикын (НРА) Премьер-Министр Лопу ду Насиментугэй хани ёһоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошоод бусалга хоёр оронной хоорондо үргэн ехэ, ашаг үрэ ехэтэй харилсаанай зам нээгээ гээд НРА-гай промышленностиин ба элшэ хүсэнэй талаар гүрэнэй министр А. Л. Тейшейра «Жорнал ди Анголы» гэжэ газетэдэ толилуулһан статья соогоо бэшэнэ. НРА-гаи Премьер-Министртэй хамта тэрэ Советскэ Союзда ошожо ерэһэн байгаа.

Москвада гар табигдаһан совет-анголын документнүүд айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ гүрэнэй секретарь тэмдэглээд, гадаадын булимтаран эзэмдэлгын үедэ һандаргагдаһан республикын экономикые һэргээлгэдэ Советскэ Союз үнэн зүрхэнэй, һайн һайхан туһаламжа үзүүлнэ гэжэ хэлэбэ. Промышленность болон элшэ хүсэнэй талаар, мүн национальна кадрнуудые һуруган бэлдэхэ талаар Советскэ Союзтай бата харилсаа холбоо тогтооһомнай оронной арадай ажахые хүгжөөлгэдэ ехээр нүлөөлнэ гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Москвада болоһон хөөрэлдөөнүүд хани барисаанай һаналаа нэгэдэлгын һүлдэ тэмдэг доро үнгэрһэн байна гэжэ А. Л. Тейшейра хэлэбэ. НРА-гай болон СССР-эй хоорондохи харилсаа холбоон саашадаашье хүгжэн бэхижэхэ юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ЛОНДОН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, ХАНИ ХҮРШЭ ЁҺООР АЖАҺУУЛГЫН АША ТУҺАДА

ТАСС

Англо-Совет хани барисаанай бүлгэмэй конференци Ковентри хотодо болобо. Бүлгэмэй ажал ябуулгын программа тодорхойлһон тогтоолые тэрээндэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар баталан абаа. Англиин, Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдэй 1975 оной февраль һарада Москвада хэһэн хөөрэлдөөнүүд шахардуу байдалай һулараһан дээрэһээ үнгэргэгдэхэ аргатай болоһон байна. Эдэ хөөрэлдөөнүүдэй үеэр гар табигдаһан хэлсээнүүд хоёр оронной хоорондын худалдаа наймаанай —экономическа, эрдэм, соёлой харилсаа холбооое саашадань бэхижүүлхэ шэнэ арга нээгээ.

Шахардуу байдал һуларуулхын, зэбсэг хэрэгсэл бүтээлгые хизаарлахын түлөө, Великобританиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаае, үгээ ойлголсолгые, харилсаа холбооое бэхижүүлхын түлөө тэмсэл, совет арадай амжалтануудтай Англиин хүн зониие танилсуулга — эдэ бүгэдэ Англо-Совет хани барисаанай бүлгэмэй гол зорилгонууд болоно.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актын текстые үргэн ниитэ улад зондо ойлгуулхын тула Англо-Совет хани барисаанай бүлгэм бүхы хүсэеэ элсүүлхэ гээд хэлэгдэнэ.

ЛИССАБОН

РЕСПУБЛИКЫН СУГЛААНАЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Республикын суглаанай заседани эндэ боложо, депутадууд мандатна комиссиин элидхэлые багалһан, заседанинуудай регламент тогтоохо комисси һунгаһан байна.

Коммунист-депутадууд политическэ байдал хубилгаха, экономико һайжаруулха, соёл культура дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа эдэбхитэйгээр оруулхые хүсэнэ гэжэ Португалиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Алваро Куньял мэдүүлбэ. Конституцяар тодорхойлогдоһон демократиин гол ёһонуудые Португалиин коммунистнууд хэлбэришэгүйгөөр сахин хамгаалха юм гэжэ А. Куньял хэлээ. Португалиин арад зоной байдал һайжаруулха, амгалан байдал хангаха, национальна бэеэ дааһан байдал, эрхэ сүлөө, демократи тогтоохо гэһэн зорилго урдаа габиһан бүхы хүсэнүүдтэй ПКП харилсаа холбоо тогтоожо, хамта ажаллахаар бэлэн гээд А. Куньял тэмдэглэбэ.

ВАШИНГТОН

Дж. Фордын хэлэһэн үгэ

ТАСС

«Шахардуу байдал һуларуулга» гэһэн үгүүлэлые хэрэглэхэеэ гэхэ гү, али дурдахаяа болиһон тухайдаа США-гай президент Дж. Форд хэблэлэй түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө, иигэжэ мэдүүлбэ: Энэ тэрэ үгэһөө арсаһан ушар гэхэ гү, али хэрэглэхэеэ болиһон ябадал бодото байдалай хүгжэлтые буруушааһан удхатай бэшэ. Шахардуу байдал һуларуулха гээшэ Советскэ Союзай болон Холбоото Штадуудай хоорондо хёмороо зүришэлдөө тогтоохо бэшэ, харин хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, эно хэрэгые туйлаха шухала гэһэн удхатай. Бидэнэй туйлаһан амжалта хадаа эсэсэй дүн болоно. Стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдэй үедэ шиидхэгдэнгүй үлэһэн гансал техническэ асуудалнуудые хаража үзэхэ хэрэгээ үргэлжэлүүлхэбди. Эдэ асуудалнууд техническэ шэнжэтэй, гэбэшье шухала удха шанартай байна. Зүгөөр бидэ Женевэдэ хөөрэлдөөнүүдээ үргэлжэлүүлжэ байнабди. Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха зорилготойгоор хоёр оронной хоорондо хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлхэбди. Энэ хэрэг унжагайруулагдаа бэшэ. Юрэ асуудалнууд айхабтар орёо, хүшэр бэрхэшээлтэй байна Ноябрь болотор хэлсээ баталха арга бии. Теэд тэрэ болотор заабол баталагдаха гээд уридшалан хэлэнэгүйб.

Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые гуримшуулан шиидхэхэ Женевэдэхи эбэй конференци зарлаха тушаа президент иигэжэ хэлэбэ: Женевскэ конференци энэ жэлдэ зарлагдахагүй ха даа. Зарлагдахагүй гэжэ сэхэ хэлэнэ бэшэб, гэбэшье үндэһэ баримта багатай байна.

Хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые шата шатаар гуримшуулха хараа шэглэлээ США үргэлжэлүүлхэ юм гэжэ Дж. Форд тэмдэглээ.

США-гай, Египедэй хоорондохи харилсаанай үргэнөөр хүгжэхэдэ, сэрэгэй ба экономическа харилсаагаа Египет Советскэ Союзтаа таһалха ушартай болобо

ДЕЛИ

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

1976—1977 онуудай финансын жэлдэ элдэб бага яһатан ба угсаатанай байдал һайжаруулхын тула 950 миллионһоо дээшэ рупий һомолхые Индиин правительство шиидхээ. Энэнь нёдондо жэл һомологдоһон мүнгэнһөө 18 процентээр ехэ.

Байгша ондо үргэн ниитэ арад зоной байдал һайжаруулха талаар зорюулагдаһан правительственна социально-экономическа программа бэелүүлгэдэ горитон амжалтанууд туйлагдаа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, эсэгэнэрһээнь үхибүүдтэ дамжан ороһон үрн шэриие помещигүүдтэ түлэхыень болюулһан байна. Газаргүй тарлашадта, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ зорюулагдажа, байра бариха газар таһалагдан үгтөө. Хэдэ хэдэн районуудта уһалуурнин шэнэ түхеэрэлгэнүүд баригдаа, засаг захиргаан хубилгагдаа.

ВАШИНГТОН

ХУНТЫЕ ДЭМЖЭНЭ

ТАСС

ОАГ-гай Генеральна Ассамблейн сессидэ хабаадахаяа Г. Киссинджер июниин 7-до Чилидэ ниидэжэ ерэбэ.

Хүнэй эрхэнүүдые бүдүүлигээр хазагайруулжа байһан орондо США-гай гүрэнэй секретарин ошоһон ушарые олон оронуудай хүн зон эрид буруушаана. Үсөөхэн оронуудай зүгһөө, тэрэ тоодо КНР-эй зүгһөө дэмжэгдэдэг энэ оронной засаг захиргаание дэмжэхэ гэһэн ябадалыень дэлхэйн олониитэ эрид буруушаажа байнхай.

Киссинджерэй Сантьягада ошоһыень Холбоото Штадуудай арад зон мүн лэ буруушаана. Сантьягадахи зүблөөе буруушааһан Мексикын ... дэмжэхыень бүлэг конгрессменүүд Холбоото Штадуудые уряалба.

Пиночедэй хархис засаг захиргаантай харилсаа холбоогоо үргэдхэхэ гэһэн хараа шэглэл Холбоото Штадууд бэелүүлжэ байна гээд шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ. США-гай финансын министр У. Саймонай һаяхан албанай хэрэгээр Сантьяго ошожо, американ экономическа туһаламжа хунтада үзүүлхэ ехэ программануудые баталан абаһан тухайнь газетэнүүд онсолон заана.

Фашис хунта Чилиин патриодуудые хайра гамгүйгөөр хашажа харшалжа, зобоожо байһаар. Политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө 4 мянга гаран хүн Чилиин шорон түрмэнүүдтэ тамалагдан хаагдана гээд «Вашингтон стар-ньюс» газетэ мэдээсэнэ. ОАГ-гай Генеральна Ассамблейн сессиин нээгдэхын урда тээ Чилиин хэдэн зуугаад хүн баригдажа хаагдаа.

БАРИЛДААН ЭРХИМ ХАЛААН УРГАНА

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар хубидаа-командаараа Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи «Труд» бүлгэмэй спортын байшан соо болобо.

Мүрысөөндэ хабаадагшадай баярай парадаар наадан нээгдээ. «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй түрүүлэгшэ, СССР-эй спортын мастер В. Е. Гармаев физкультура болон спортын республиканска комитедэй үмэнэһөө барилдаашадые халуунаар амаршалаад, амжалта туйлахыень хүсэһэн байна.

Спортын найман бүлгэмэй, клубай 67 эгээл бэрхэ барилдаашад энэ мүрысөөндэ хабаадаһан байна.

48—52 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Буряадай багшанарай институдай студентнэр—спортын мастерта кандидат Виктор Ринчинов, нэгэдэхи разрядтай Сергей Арданов гэгшэд эдэбхитэй һайнаар барилдажа, нэгэдэхи һууринуудта гараа.

Удаадахи шэгнүүртэ дүршэл ехэтэй, бэлигтэй бэрхэ барилдаашад: багшанарай институдһаа СССР-эй спортын мастер Аюр Цырендоржиев, Владимир Балданов, хүдөө ажахын институдай түлөөлэгшэ, Буряадай АССР-эй чемпион Владимир Цэдашиев гэгшэдэй хоорондо һонирхолтой шанга тулалдаан боложо, сугларагшадые баярлуулба. Энэ жэлдэ хэдэн ехэ ехэ бүхэсоюзна мүрысөөндэ илаһан спортын мастерта кандидат Владимир Балданов нүгөөдэ хоёроо илажа, республикын чемпион болобо.

62 килограммай шэгнүүртэ СССР-эй спортын мастер Гармажаб Цыреновтэй тэнсэхэ хүн олдобогүй. Буряад оронной чемпион байһан Зан Арименов, Валерий Сыдеев гэгшэдые диилээд, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Геннадий Алтаевтай уулзахадаа, энэ жэлдэ залуушуулай дунда Улаан-Үдэ хотын, республикын чемпион болоһон нүхэрөө 6 минута 40 секунда соо нюргалдуулан унагаажархина.

Дундуур шэгнүүртэн сооһоо түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараһан СССР-эй спортын мастернууд Виктор Баймеев (БСХИ) Баяр Цыренгармаев (БГПИ) хоёр уулзажа, Б. Цыренгармаев 8:3 тоотойгоор шүүгээд, чемпионой нэрэ солодо түрүүшынхеэ хүртөө.

Нэгэдэхи, хоёрдохи дунда шэгнүүртэ манай бэрхэ барилдаашад СССР-эй спортын мастер Кирилл Балдаев, уласхоорондын классай спортын мастер Олег Алексеев үндэр нэрэ зэргэеэ алдабагүй. 82 килограммай шэгнүүртэ Буряадай хүдөө ажахын институдай механизациин факультедэй 2-дохи курсын студент Зоригто Буянтуев бар хүсэтэй, нааданай һайн арга шадабаритай, зоригтой байһанаа элирхэйлээ. Тэрэ аха дүүнэр Олег болон Вячеслав Алексеевтэнтэй ана-мана тулалдажа, гурбадахи һуурида гараһан байна.

90 килограмм. Эндэ оройдоол гурбан хүн сугларaа. — Михаил Елбаскин Геннадий Махутов хоёр барилдахань, — гээд судьягай микрофоноор соносхоходонь, сугларагшад һэр-мэр гэлдэшэбэ.

Спортын мастер Геннадий Махутовай (БСХИ) Бүхэроссин, бүхэсоюзна олон мүрысөөнүүдтэ илажа гараһаниинь мэдээжэ. Теэд Улаан Үдын 2-дохи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Михаил Елбаскин тухай барилдаанда дуратайшуул һаяанай мэдэхэ болонхой. Энэ жэлдэ тэрэ эдиршүүлэй дунда «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй соведэй чемпион болоһон, орон доторо зургаадахи һуурида гараһан байха юм.

Жэмбүүрэй дохёогой ханхинамсаар Г. Махутов нүгөөдынгөө хүл руу шурган орохо гэхэдээ, урагшагүйдэбэ. Забһарлалтын һүүлээр 30 секундын үнгэрөөдүй байтар М. Елбаскин аха нүхэрэйнгөө сарбууһаань шүүрэмсээрээ, дотор дэгээгэй аргаар нюргалдуулан унагаажархёо. Тингэжэ огто хүлеэгдээгүй юумэн болобо. Удаань тэрэ «Трудовые резервы» бүлгэмэй түлөөлэгшэ П. Кочетовые илажа, Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Хүндэ шэгнүүрнүүдтэ Зүүн Сибириин технологическа институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багшанар—СССР-эй спортын мастер Равиль Валеев, спортын мастерта кандидат Владимир Вострецов гэгшэд илаба.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Буряадай багшанарай институдай суглуулагдамал команда (тренерынь Ф. Махутов) 49 очко абажа, республикын чемпионууд болоод, дамжуулгын кубогаар, республиканска спорткомитедэй 1 шатын дипломоор шагнагдаһан байна. Технологическа институдай спортсменүүд (тренерынь Г. Баймеев), Буряадай хүдөө ажахын институдай түлөөлэгшэд (тренерынь В Баймеев) удаадахи һууринуудта гараба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.
манай корр.

САГААН УЛАРИЛ

Бага зэргэ үүлэтэйшэг байха. Хойто Байгалай, Баунтын аймагуудай зарим нютагуудта ойро зуурын бороо орохо. Баруун-урдаһаа секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Үдэртөө 23—28 градус дулаан болохо. Байгал шадарай нютагуудаар, хойто аймагуудаар 17—22 градус дулаан болохо. Улаан-Үдэдэ үдэртөө 26—28 градус, һүниндөө 5—7 градус дулаан байха.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд

Индекс: 670000, г. Улан-Удэ, ул. Ленина, ... Телефоны: редактора — 2-54-54, приемная—2-54... зам. редактора — 2-68... зам. редактора — 2-62.6... отв. секретаря — 2-50.5... секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-32, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69... культуры и школ — 2-60... писем и ... — 2-67... информации — 2-34-05, приёмная ... 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01806 Заказ № 015319.